

LÄNSSTYRELSEN
UPPSALA LÄN

Miljöprövningsdelegationen

BESLUT

1 (38)

2017-04-04

Dnr: 551-6800-15
Anl.nr: 0428-20-019

Ättersta Grus AB
Box 52
694 22 Hallsberg

Kungörelsedelgivning

Tillstånd enligt 9 kap. miljöbalken till grus- och bergtäkt inom fastigheterna Ättersta 2:59 och 8:8 i Vingåkers kommun

*Verksamhetskoder 10.20 B och 10.50 C enligt 4 kap. 3 § och 6 § miljöprövningsförordningen (2013:251)
3 bilagor*

BESLUT

Miljöprövningsdelegationen inom Länsstyrelsen i Uppsala län lämnar med stöd av 9 kap. miljöbalken Ättersta Grus AB (bolaget), orgnr. 556088-5963, tillstånd att inom fastigheterna Ättersta 2:59 och 8:8 i Vingåkers kommun bedriva täkt av grus och berg inom verksamhets- och brytningsområde redovisad på situationsplan, bilaga 3, samt enligt följande.

- täkt inom brytningsområdet av högst 600 000 (sexhundra tusen) ton grus
- täkt inom brytningsområdet av högst 200 000 (tvåhundra tusen) ton berg
- maximalt uttag av 60 000 ton grus under enstaka år
- uppställning av sorteringsverk
- periodvis krossning av utbrutet berg.

Tillståndet gäller till och med den 31 september 2027.

Miljöprövningsdelegationen godkänner med stöd av 6 kap. 9 § miljöbalken den i ärendet upprättade miljökonsekvensbeskrivningen.

2017-04-04

Dnr: 551-6800-15

Villkor för verksamheten

1. Om inte annat följer av övriga villkor ska verksamheten bedrivas i huvudsak i enlighet med vad bolaget har angett i ansökningshandlingarna och i övrigt åtagit sig i ärendet.
2. Gränser för verksamhets- och brytningsområdet ska markeras i terrängen på väl synligt sätt innan tillståndet tas i anspråk. Markeringarna ska behållas under tillståndstiden. Minst en fixpunkt ska finnas markerad inom, eller i anslutning till verksamhetsområdet.
3. Brytning får inte ske närmare allmän väg än 15 meter i grus och 35 meter i berg. Avståndet mellan verksamhetsområde och brytområde ska vara minst 4 meter. Brytning får inte ske av grus inom område markerat som *område syd* i bilaga 3 till detta beslut.
4. Brytning samt borrhning och sprängning i berg får inte ske till större djup än + 37,5 meter över havet (m.ö.h).
5. Grusbrytning får inte ske till lägre nivå än 4 m över grundvattenytans högsta nivå och aldrig lägre än + 37,5 meter över havet (m.ö.h).
6. På avsnitt med uppenbara olycksrisker ska avgränsning ske med stängsel, skyddsvallar, rader med varnande stenblock eller motsvarande. Allmänheten ska tydligt uppmärksammas på riskerna att beträda området. Skyddshylla som är minst 2 meter djup ska anläggas i bergtåkten där det är lämpligt. (Delegation).
7. Avverkning av skog och avbaning av vegetationstäcke ska anpassas efter uttagstakten och får inte vara större än vad som fordras för att bedriva täktverksamhet under ett år. Vegetationen omkring täktområdet ska till skydd för insyn behållas väsentligen oförändrad under uttagstiden.

Buller och arbetstider

8. Buller från verksamheten ska begränsas så att det inte ger upphov till högre ekvivalent ljudnivå som frifältsvärden utomhus vid bostäder än:

50 dBA	helgfria vardagar utom lördagar	kl. 06.00-18.00
40 dBA	nattetid	kl. 22.00-06.00
45 dBA	övrig tid	

Momentana ljud nattetid (kl. 22.00-06.00) får inte överstiga 55 dBA vid bostäder, mätt som högsta ljudnivå i mätläge "fast".

Begränsningsvärdena ska kontrolleras genom immissionsmätningar eller närfältsmätningar och beräkningar. Ekvivalentvärdena ska baseras på de tidsperioder som verksamhet pågår, dock minst en timme. Kontroll ska ske så snart det skett förändringar i verksamheten som kan medföra ökade bullernivåer eller när tillsynsmyndigheten så bestämmer. (Delegation)

2017-04-04

Dnr: 551-6800-15

9. Arbete inom tåkten, inklusive transporter, får endast ske helgfria vardagar (måndag-fredag) mellan kl. 06.00-18.00. Ingen borring, sprängning och skutknackning får ske mellan den 15 juni-15 augusti.

Damm

10. Åtgärder ska vidtas för att minimera spridning av damm från verksamheten och verksamhetens samtliga moment. Salt får dock inte användas som dammbindande medel. (Delegation).

Sprängning

11. Sprängning ska ske på bestämd tid och veckodag. Dagen före sprängning ska sprängningen anslås på bestämd plats i närheten. All sprängning ska föregås av tydligt hörbar ljudsignal. Vid minsta risk för stenkast utanför tåktområdet måste denna del av omgivningen avlysas vid sprängtillfället.
12. Sprängningar får inte utföras som medför att dels den sprängningsinducerade vibrationshastigheten, uttryckt som toppvärde i vertikalled mätt i sockel i närmaste bostäder, överstiger värdet 4 mm/s. Luftstöt vågor vid närmaste bostäder överstiger värdet 120 Pa, uttryckt som frifältsvärde.

De angivna värdena ska kontrolleras genom mätning enligt svensk standard, för närvarande SS4604866 eller motsvarande vid sprängning, vid minst ett tillfälle under de tre första sprängtillfällena och då det skett förändringar i verksamheten som kan medföra ökade vibrationer eller luftstöt vågor samt på tillsynsmyndighetens begäran. (Delegation)

Hantering av kemikalier, avfall och bränsle

13. Uppställningsplatser för arbetsmaskiner ska vara utformade så att oljespill och läckage från maskinerna inte kan förorena omgivningen. Utrustning för sanering och spill ska finnas lätt tillgänglig vid bedrivande av verksamheten.

Tankning av hjulgående maskiner ska ske på ett fast tankställe på tätgjord yta med möjlighet till uppsamling av eventuellt spill. Tankning av bandgående maskiner och fordon får ske under manuell kontroll på arbetsstället, under förutsättning att tankmatta eller motsvarande används för uppsamling av eventuellt spill. Fordonsbränsle bör inte förvaras inom verksamhetsområdet då anläggningen är obemannad. I de fall det krävs förvaring av bränsle inom anläggningen ska det ske i mindre volymer i dubbelmantlad cistern eller invallat på sätt som föreskrivs för kemiska produkter nedan.

Kemiska produkter och farligt avfall ska förvaras på torr och mot omgivningen tät plats och hanteringen i övrigt ske så att eventuella läckage inte förorenar omgivningen. För flytande kemiska produkter och flytande farligt avfall gäller dessutom att lagrings- och uppställningsplatser ska invallas så att minst hälften av den totala volymen, dock minst den största behållarens volym plus 10 % av de övriga kärleens volym, kan innehållas i invallningen. Förvaring ska ske så att obehöriga förhindras tillträde. Kemikalier och farligt avfall ska vara märkta med innehåll.

2017-04-04

Dnr: 551-6800-15

Vattenhantering

14. Vatten från bergtäkten får inte avledas direkt till grundvattnet i sand- och grusförekomsten under tillståndstiden. Täktbotten i berg ska ha ett fall mot brytfronten. Avledande av vatten från bergtäkten ska ske genom en sedimenteringsanläggning innan vattnet leds vidare enligt tillsynsmyndighetens anvisningar. Sedimentationsanläggning ska vara ändamålsenligt utförd och dimensionerad. Förslag till utformning ska lämnas till tillsynsmyndigheten tillsammans med ett förslag till kontrollprogram för verksamheten i täkten.

Vatten från bergtäkten ska mätas och kontrolleras enligt kontrollprogram för verksamheten. Sedimenteringsanläggningens utformning och placering ska slutligt fastställas i samråd med tillsynsmyndigheten. (Delegation)

15. Hantering och användning av sprängmedel ska ske på sådant sätt att föroreningsrisken minimeras.

Kontrollprogram

16. Ett aktuellt kontrollprogram ska finnas för verksamheten. Programmet ska bland annat ange hur utsläpp till luft och vatten, grundvattennivåer, grundvattenkvalitet, buller, vibrationer och luftstötvtåg ska kontrolleras. Förslag till kontrollprogram ska lämnas till tillsynsmyndigheten senast tre månader efter att tillståndet tagits i anspråk.

Kontrollprogrammet ska bl.a. innehålla förslag på kompletterande grundvattenrör samt provtagningsparametrar i grundvattenrören.

Efterbehandling

17. Uttag av berg och grus ska ske med successiv efterbehandling där så är möjligt allteftersom brytningen fortskrider. Senast två år innan täktverksamheten beräknas upphöra ska verksamhetsutövaren inge en slutlig efterbehandlingsplan till tillsynsmyndigheten, upprättad i samråd med markägare och tillsynsmyndighet. Samtliga efterbehandlingsåtgärder ska vara slutförda inom tillståndstiden. Externa massor får inte tillföras verksamhetsområdet.

Har verksamheten upphört före beräknad tid ska en slutlig efterbehandlingsplan snarast inlämnas till tillsynsmyndigheten så att efterbehandlingen kan ske på så sätt som anges i första stycket. (Delegation).

18. En slutlig efterbehandlingsplan av verksamhetsområdets södra del, markerat som *område syd* i bilaga 3 till detta beslut, ska inges till tillsynsmyndigheten senast tre månader efter att tillståndet tagits i anspråk. Efterbehandlingen av den södra delen av täkten ska vara avslutad inom två år efter att tillståndet tagits i anspråk. (Delegation)
19. Bergtäkten får inte utvidgas förrän en efterbehandlingsplan har tagits fram i samråd med tillsynsmyndigheten som hanterar de områden runt bergtäkten som har utelämnats i efterbehandlingsplanen daterad 2017-01-11. (Delegation)

2017-04-04

Dnr: 551-6800-15

Anmälan till tillsynsmyndigheten

19. När tillståndet tas i anspråk och innan verksamheten i sin helhet eller till någon del upphör ska detta anmälas till tillsynsmyndigheten.

Delegationer

Miljöprövningsdelegationen överlåter med stöd av 22 kap. 25 § tredje stycket miljöbalken åt tillsynsmyndigheten att vid behov besluta om ytterligare villkor eller avsteg från villkor avseende:

- Skyddsåtgärder vid platser med olycksfallsrisker (villkor 6).
- Mätning av buller respektive vibrationer (villkor 8 respektive 12).
- Skyddsåtgärder mot damning (villkor 10).
- Sedimentationsdammen och vatten från täkten (villkor 14).
- Efterbehandlingen av täktområdet (villkor 17, 18 och 19).

Ekonomisk säkerhet

Bolaget ska för tillståndets giltighet ställa en ekonomisk säkerhet till ett belopp om 800 000 (åttahundra tusen) kronor. Säkerheten ska godkännas av Miljöprövningsdelegationen innan tillståndet får tas i anspråk.

Tidpunkt när beslutet börjar gälla

Miljöprövningsdelegationen förordnar med stöd av 22 kap. 28 § första stycket jmf. 19 kap. 5 § p 12 miljöbalken att tillståndet enligt ovan får tas i anspråk även om beslutet inte vunnit laga kraft.

Igångsättningstid

Tillståndet ska ha tagits i anspråk senast två år efter beslutet vunnit laga kraft. I annat fall förfaller tillståndet. Bolaget ska meddela tillsynsmyndigheten när tillståndet tas i anspråk.

Återkallelse av tidigare beslut

Miljöprövningsdelegationen återkallar med stöd av 24 kap. 3 § första stycket 6p miljöbalken av Länsstyrelsen i Södermanlands län tidigare meddelat tillstånd den 27 juni 2003 (dnr 541-10305-2002). Återkallelsen gäller från och med att beslutet har vunnit laga kraft och tillståndet har tagits i anspråk.

Kungörelsedelgivning

Kungörelse om detta beslut införs inom 10 dagar från datum för beslutet i Post- och Inrikes Tidningar samt i ortstidningarna Katrineholms-Kuriren och Sörmlandsbygden, (se bilaga 2). Kungörelsedelgivningen sker enligt reglerna i 47 och 49 §§ delgivningslagen (2010:1932).

2017-04-04

Dnr: 551-6800-15

REDOGÖRELSE FÖR ÄRENDET**Bakgrund**

Täkt av grus har bedrivits på fastigheten Ättersta 2:59 i vart fall sedan 50-talet. Täktverksamheten har därefter utökats till fastigheten Ättersta 8:8 samt täkt av berg. Bolaget har ansökt om en utökad täktverksamhet av berg och grus under 15 år med tillhörande periodvis krossning och sortering av utvunnet material.

Tidigare beslut

Miljöprövningsdelegationen inom Länsstyrelsen i Södermanlands län beslutade den 27 juni 2003, dnr 541-4819-2002, att meddela bolaget tillstånd enligt 9 kap. miljöbalken till täktverksamhet till och med den 30 september 2018.

Samråd

Samrådsmöte med Länsstyrelsen i Södermanlands län har genomförts den 8 april 2015. Samråd har skett genom brev till närboende, Katrineholm-Vingåkers ornitologiska förening, Naturskyddsföreningen i Vingåker samt Vingåkers kommun. Skriftligt svar har inkommit från Vingåkers kommun som lämnar samrådet utan särskild erinran. En närboende har via Länsstyrelsen framfört synpunkter på att lastbilarna på utfartsvägen, väg 586 i riktning mot väg 214, förbi bostäder håller hög fart.

Ärendets handläggning

Ansökan med miljökonsekvensbeskrivning om utökat tillstånd för grus- och bergtäkt m.m. inkom den 27 november 2015 till Länsstyrelsen i Uppsala län.

Efter kompletteringar kungjordes ansökan i Katrineholms-Kuriren, Sörmlandsbygden den 10 oktober 2016. Ansökan remitterades till Samhällsbyggnadsnämnden i Vingåkers kommun, Länsstyrelsen i Södermanlands län, Sörmlands Vatten och Avlopp AB, Naturvårdsverket, Havs- och Vattenmyndigheten, Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB), Sveriges geologiska undersökning (SGU) samt Trafikverket. Yttrande har inkommit från Trafikverket, SGU, Samhällsbyggnadsnämnden i Vingåkers kommun och Länsstyrelsen i Södermanlands län. Bolaget har bemött inkomna yttranden.

2017-04-04

Dnr: 551-6800-15

ANSÖKAN MED YRKANDEN, ÅTAGANDEN OCH FÖRSLAG TILL VILLKOR**Yrkanden**

Bolaget yrkar om tillstånd enligt följande:

Yrkande. Miljöprövningsdelegationen beslutar om ett tillstånd för grus- och bergtäktsverksamhet med uttag av totalt 1 500 000 ton naturgrus och 200 0000 ton berg på fastigheterna Ättersta 2:59 och 8:8 under 15 år från beslutsdatumet. Bolaget yrkar om att brytning får ske ner till en lägsta nivå av + 36,5 m i grustäkten och bergtäkten, dock inte närmare än tre meter över högsta grundvattenyta.

Tillståndet skall omfatta även anläggning för sortering och krossning av berg, naturgrus eller andra jordarter utanför område som omfattas av detaljplan eller områdesbestämmelser enligt 10.50 i bilaga 2 till förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd.

Verkställighetsförordnande yrkas då täktverksamhet är pågående. Den stabila kundkretsen skulle lida stor skada om inte verksamhet får bedrivas. Dagliga leveranser sker till bl.a. Monier Roofing (takpannefabrik). Byte av sandleverantör för en fabrik är en omfattande och tidskrävande procedur.

Åtaganden*Åtgärder mot damning*

Damning som uppstår vid sortering/krossning och transporter vattenbegjuts. Detta sker med hjälp av extern tankbil.

Kemikalier

Man arbetar förebyggande så att risken för läckage av oljor och drivmedel minimeras. Förvaring av kemikalier och drivmedel sker inte inom täktområdet. Hydraulolja och andra smörjoljor och smörjfetter förvaras i uppsamlingsstråg i låst container. Diesel till maskinerna förvaras i en diseltank som är invallad. Tankningsplatsen är utrustad med tak och tätgjord yta, så att spridning av förorening förhindras vid olycka eller spill. All tankning sker på tankmatta. Saneringsutrustning finns i anslutning till tankningsplatsen. Sprängmedel förvaras inte i tækten utan förekommer enbart i samband med sprängning.

Kontroll

Ett reviderat och anpassat kontrollprogram tas fram i samråd med tillsynsmyndigheten när tillståndsbeslut med villkor för verksamheten föreligger.

Skyddshylla

På ovansidan av berget ska stora stenblock placeras med jämna mellanrum som varning för stup. För att ytterligare öka skyddet kan förutom vallarna eller stenblocken även en skyddshylla anläggas ca 2 meter nedanför den övre kanten på

2017-04-04

Dnr: 551-6800-15

bergtakten. Volymberäkningar visar att anläggande av en skyddshylla inom den sökta arealen inte påverkar den sökta uttagsmängden.

Efterbehandling

Nya sandytor görs i ordning för backsvalor om deras gamla boplatser behöver tas i anspråk. Områden där backsvalor har en boplatz är inte heller aktuella för efterbehandling så länge fåglarna häckar där.

Naturvårdsverkets åtgärdsprogram för bibagge och vildbin som gäller i Södermanlands län ska beaktas vid utformning av sandytor. För att underlätta etablering av steklar skapas terrasseringar och sanddynor på sådant sätt att det blir sydsluttningar. Det skapas även variation med stensamlingar här och där. Vegetation som är lämplig för naturgruslevande insekter lämnas kvar.

Förslag till villkor

Sökande yrkar efter komplettering av ansökan på följande slutliga villkor:

Villkor 1 *Allmänna villkoret*

Om inte annat följer av övriga villkor, skall verksamheten inklusive åtgärder för att begränsa vatten-, mark- och luftföroreningar samt andra störningar för omgivningen, bedrivs i huvudsaklig överensstämmelse med vad sökanden i ansökningshandlingarna och i övrigt i ärendet har angett och åtagit sig. Mindre ändring av verksamheten får ske efter beslut av tillsynsmyndigheten (länsstyrelsen) under förutsättning att ändringen inte medför ökade störningar eller utsläpp för omgivningen.

Villkor 2 *Gränser och fixpunkter*

De gränser och fixpunkter, som länsstyrelsen och kommunen behöver för fältkontroll av täktverksamheten, skall märkas ut i terrängen med väl synliga och under verksamheten varaktiga markeringar.

Villkor 3 *Avbaning av vegetationstäck*

Avverkning av skog och avbaning av vegetationstäck skall anpassas efter uttagstakten och får ej vara större än vad som fordras för att bedriva täktverksamhet under ett år. Vegetationen omkring täktområdet skall till skydd för insyn bibehållas väsentligen oförändrad under uttagstiden.

Villkor 4 *Skydd mot olycksfall*

På avsnitt med uppenbara olycksrisker skall avgränsning ske med skyddsvallar eller rader med varnande stenblock eller stora stenar. Skyltar sätts upp som tydligt uppmärksammar allmänheten på riskerna att beträda området.

Villkor 5 *Uttag*

Uttag får ske lägst till +36,5 m, dock ej lägre än 3 meter över högsta grundvattenyta.

2017-04-04

Dnr: 551-6800-15

Villkor 6 *Buller*

Bullernivåerna från verksamheten skall begränsas så att den ej ger upphov till högre ekvivalent ljudnivå utomhus vid bostäder än vad som anges i Naturvårdsverkets riktlinjer för befintlig industri enligt nedanstående riktvärden:

55 dB(A) vardagar mån-fre dagtid (kl. 07.00 - 18.00)

45dB(A) nattetid (kl. 22.00 - 07.00)

50dB(A) övrig tid

Momentana ljud nattetid (kl. 22 - 07) får inte överskrida 55 dB(A).

Arbetstider

Villkor 7 Arbetstider för verksamheter, inklusive transporter, får endast ske helgfria vardagar (måndag - fredag) mellan 06.00 - 18.00.

Villkor 8 Krossning, borrarbete, sprängning samt arbete med skuthammare får endast ske vardagar 06.00-18.00.

Villkor 9 *Sprängning*

Vibrationer till följd av sprängningarna får i kringliggande fastigheter inte överstiga gränsvärdet 4 mm/s som högsta svängningshastighet i vertikalled. Uppmätta vibrationer har vid tidigare sprängningar understigit 4 mm/s. Sprängning skall ske på bestämd tid och veckodag. Dagen före skall sprängningen anslås på bestämd plats i närheten. All sprängning skall föregås av tydligt hörbar ljudsignal. Vid minsta risk för stenkast utanför täktområdet måste denna del av omgivningen avlysas vid sprängningstillfället.

Villkor 10 *Sprängmedel*

Hantering och användning av sprängmedel skall ske på sådant sätt att föroreningsrisken minimeras.

Villkor 11 *Damning*

Borrutrustning skall vara försedd med anordning för uppsugning och uppsamling av damm. Dammet skall omhändertas på ett från miljösynpunkt godtagbart sätt så att oavsiktlig spridning ej kan ske. Spridning av damm får ej förorsaka olägenhet för omgivningen.

Villkor 12 *Damning från krossutrustning*

Damning från krossutrustning skall begränsas med inkapsling och stoftavskiljare där så är möjligt.

Villkor 13 *Diffus damning*

Diffus damning från upplag, transportvägar och transporter skall begränsas så långt som möjligt. Uppstår problem i omgivningarna till följd av damning åligger det tillståndsinnehavaren att vidta åtgärder för att begränsa damningen.

2017-04-04

Dnr: 551-6800-15

Drivmedel och oljor

Villkor 14 Petroleumdrivmedel skall förvaras i besiktigad tank med uppsamlings-tråg placerad på tätgjord yta under tak i låst container.

Villkor 15 Påfyllningsledning för petroleumdrivmedel skall vara försedda med slangbrottsventiler.

Villkor 16 Oljehantering, inklusive tankning av hjullastare får endast ske på tätgjord yta och med tankmatta vid fast tankställe. Tankning av bandgående maskiner och fordon får ske under manuell kontroll på arbetsstället med tankmatta.

Villkor 17 Kemikalier och farligt avfall

Kemiska produkter och farligt avfall skall förvaras under tak på ogenomsläpplig invallad yta av beständigt material. Vid förvaring utomhus skall invallningen fungera som påkörningskydd. Invallningen av flytande kemiska produkter, bränslen och farligt avfall skall minst rymma den största behållarens volym plus 10 % av summan av övriga behållares volym som förvaras i invallningen.

Villkor 18 Kontrollprogram

Förslag till kontrollprogram för verksamheten skall lämnas till tillsynsmyndigheten för godkännande inom den tid som tillsynsmyndigheten avgör.

Villkor 19 Efterbehandling

Efterbehandling av området skall ske i enlighet med inlämnad efterbehandlingsplan och i samråd med länsstyrelsen, kommunen och markägarna.

Villkor 20 Samtliga efterbehandlingsarbeten skall vara slutförda ett år efter avslutad täktverksamhet.

Villkor 21 Avslutas exploateringen av täkten innan allt material brutits ut skall täktområdet iordningsställas enligt intentionerna i efterbehandlingsplanen och i enlighet med tillsyns- och tillståndsmyndighetens beslut.

Villkor 22 Överlåtelse av ägande- eller nyttjanderätten

Överlåts ägande- eller nyttjanderätten till täkten skall anmälan om detta göras omedelbart till länsstyrelsen.

Säkerhet

Bolaget har en i Svenska Handelsbanken AB ställd borgenförbindelse nr 510130917 till ett belopp av 800 000 kr som ett säkerhetsbelopp för efterbehandlingen för det nuvarande tillståndet.

2017-04-04

Dnr: 551-6800-15

SÖKANDENS BESKRIVNING AV VERKSAMHETEN

Allmänt

Verksamheten vid täkten omfattar avtäckning av lösa massor ovanför gruslagret, brytning av grus, sortering, lagring, lastning samt interna och externa transporter. När berggrunden kommit i dager omfattar arbetet borrhning, sprängning, skutslagning, krossning, sortering, lagring, lastning samt interna och externa transporter.

Brytningsplanering: Areal och volymer

Täktverksamheten kommer att ske inom befintligt verksamhets- och brytningsområde i tillstånd från den 27 september 2003. Alltså ingen utökning av verksamhetsområdet eller brytningsområdet. Brytningsområdet omfattar 135 773 m².

Enligt gällande villkor får uttag ske lägst till +32 m, dock ej lägre än 2 meter över högsta grundvattenyta. Området med berg finns i verksamhetsområdets norra del och ligger i genomsnitt på +45 m. För närvarande har berget loss hållts ned till +38 m och gruset till +40 m som djupast. Grusuttaget kommer inte att ske lägre än till +22 m och berguttagen kommer inte att ske lägre än till +32 m. Aktuell ansökan omfattar en total mängd av 1 500 000 ton naturgrus och 200 000 ton berg under en tid av 15 år. Uttaget av naturgrus kan komma att uppgå till högst 200 000 ton /år och berget högst 50 000 ton /år.

Materialsammansättning och användning

De huvudsakliga materialen som tidigare har sorterats är 0-8 mm betonggrus och 0-4 mm betongsand. De två viktigaste användningsområdena där sand från bolagets täkt används är takpannetillverkning hos Monier Roofing samt tillverkning av vacumsugen-, stålfiberarmerad- och flytspackelbetong hos Linotol golv. Historisk försäljning från bolagets täkt har varit till fabriksbetong och betongelementfabriker. De kunderna kommer att gå över till berganvändning. Bolaget kommer att ändra sin försäljning till kunder där ersättningsmaterial av naturgrus saknas. Bolaget håller på att öka andelen 0-4 mm betongsand som används av Monier Roofing till takpannetillverkning i Jönåker. Monier Roofing har tidigare använt sand från en täkt i närheten av Jönåker men den sanden har visat sig att inte ensam klara alla de kvalitetskrav som takpannetillverkningen kräver.

Ättersta grustäkt är den täkt, som efter omfattande undersökningar, godkänts som leverantör till Monier Roofing ABs takpannetillverkning i Jönåker. Årsbehov varierar men kan uppgå till 50 000 ton. Motsvarande gäller för Linotol Golv i Kungsör, men i mindre mängder. Monier har testat att använda bergkross tillsammans med sand från Ättersta men bergkrossdelen har fallerat. Det har lett till att man nu använder grövre naturmaterial från en grustäkt i Eriksdal, utanför Nyköping, tillsammans med sand från Ättersta. Det är en fungerande kombination, inget av materialen var för sig ger önskad produktkvalitet.

Om tillstånd ges kommer endast betongsand 0-4 mm produceras, övriga fraktioner av naturgrus blir dekorationsgrus (gårdsgrus). Övrig sten lämnas kvar i täkten.

2017-04-04

Dnr: 551-6800-15

Naturgruset, som mestadels är sand, har en hög andel 83-85% SiO₂ (kiseldioxid) vilket gör den också mycket lämpad för lättbetongtillverkning där dessa egenskaper krävs. Sandprover har gjorts av Gjuteriföreningen och man har där kommit fram att sand från bolagets täkt i Ättersta är nästan identiskt med Baskarps 25 sand. I bolagets nuvarande täktillstånd beskrivs sanden av länsstyrelsen som ett industri-mineral och täkten anses vara en viktig materialförsörjare på grund av sitt högkvalitativa material.

Arbetsprocesser

Utvinning av naturgrus innebär i korthet att en yta med jord och humus först avtäckts. Det uppkommer då så kallade avbaningsmassor som läggs åt sidan. Därefter sker brytning av gruset med hjullastare som lägger upp gruset tillfälligtvis på ett lagringsställe innan sortering sker i sorteringsverk. Naturgruset siktas till 0-4 mm. Sten i olika fraktioner avskiljs också som bland annat används till gårdsgrus. Sorterat material transporteras därefter till kund på lastbil.

Bergmaterial utvinns genom borrhning, sprängning och krossning. För närvarande sker det i en sammanhängande period av högst en månad/år. Vid förväntad övergång till mer bergmaterial under den ansökta 15 års perioden kan borrhning, sprängning och krossning ske möjligen 1-3 gånger /år.

Arbetstiden i täkten är 06.00 – 18.00 vardagar. Krossning, borrhning, sprängning samt arbete med skuthammare sker endast vardagar kl. 06.00-18.00.

Kontroll av verksamheten genomförs i enlighet med 26 kap 19 § miljöbalken, förordning (1998:901) om verksamhetsutövares egenkontroll. För tillståndspliktig verksamhet skall verksamhetsutövaren varje år lämna in en miljörapport till tillsynsmyndigheten enligt 26 kap 20 § miljöbalken. Dokumentationen av genomförda provningar och analyser förvaras vid anläggningen. Dessutom genomförs regelbunden tillsyn av förvaring av petroleumprodukter och kontroll av uppställningsplatser för maskinell utrustning. Ett reviderat och anpassat kontrollprogram tas fram i samråd med tillsynsmyndigheten när tillståndsbeslut med villkor för verksamheten föreligger.

Bedömning av nya kemikalier görs innan de tas i drift. Företaget begränsar användning av kemikalier till det minsta möjliga. Oljebyten och service av maskiner utförs av Julita Maskinservice AB Gimgöl Julita i deras verkstad 1 km från täkten.

Miljö kvalitetsnormer

Bestämmelser om miljö kvalitetsnormer som kan beröra verksamheten i Ättersta grus- och bergtäkt har bedömts finnas endast för de vattenförekomster som förekommer i området.

Grundvattenförekomst

Isälvsavlagringen där grustäkten är belägen utgör en grundvattenförekomst med id SE655664-150680 i VISS. Grundvattenförekomsten har en area på ca 0,88 km² och en medelmäktighet på ca 9 m. Den är ett grundvattenmagasin av typen sand- och grusförekomst och en porakvifer med måttliga uttagsmöjligheter, i storleksord-

2017-04-04

Dnr: 551-6800-15

ningen 5-25 l/s. Miljökvalitetsnormen för grundvattenförekomsten är fastställd till God kemisk status och God kvantitativ status. Förslag till ny miljökvalitetsnorm är fortsatt God kemisk status och God kvantitativ status.

Varken grustäkten eller bergtäkten kommer att innebära någon bortledning av grundvatten. Uttag av material kommer att ske över grundvattennivån och täktbotten kommer att hamna på ett skyddsavstånd på minst tre meter till grundvattenytan. Därmed påverkas inte grundvattenflödet varken till storlek eller riktning. Verksamheten bedöms inte medföra någon risk för påverkan på eller förändringar av grundvattennivån i grundvattenförekomsten och heller inte någon risk för påverkan på vattenkvantiteten.

Vid normal drift i verksamheten finns ingen risk för utsläpp av föroreningar till grundvattnet. Förvaring av kemikalier och drivmedel sker inte inom täktområdet utan i en låst container som står uppställd intill garaget. Förvaring av oljor och smörjfetter sker i uppsamlingsstråg i den låsta containern. Förvaring av drivmedel sker i samma container. Påfyllnad av drivmedel sker i anslutning till cistern och på en tankmatta. Utrustning för sanering i samband med spill finns både i anslutning till tankningsplatsen och i täkten. Med de skyddsåtgärder som vidtas och den hantering som sker bedöms verksamheten inte medföra någon risk för påverkan på vattenkvaliteten från utsläpp av oljor och drivmedel.

Sprängmedelsanvändning medför ett visst spill, bestående av dels odetonerat sprängmedel och dels spill i samband med laddning. De sprängmedelstyper som är vanligt förekommande i Sverige innehåller betydande mängder kväve i form av ammoniumnitrat (NH_4NO_3). För att värdera riskerna för kvävepåverkan på grundvattenförekomsten redovisas här ett räkneexempel.

Givet ett årligt uttag av berg om 30 000 ton och en specifik laddning $0,25 \text{ kg/m}^3$ fast berg fås en årsförbrukning av sprängmedel om 7,5 ton. Med ett kväveinnehåll om 34 % (ANFO) skulle detta motsvara ca 2,5 ton kväve per år. Den allra största delen av detta kväve frigörs dock till atmosfären i form av spränggaser i samband med detonation. Ett flertal studier kring hur stort spill som kan förväntas har genomförts inom gruv- och tunnelbyggnadssektorerna. Flera olika faktorer har betydelse. I det aktuella fallet kan man konstatera att det är positivt att verksamheten bedrivs i dagbrott. Genom att man kan borra uppifrån och ned minskar spillet, jämfört med om man som i gruvor/tunnlar ofta borrar uppåtriktade hål. Det är också positivt att täktverksamheten bedrivs ovan grundvattenytan. Det innebär att verksamhetsmiljön som helhet blir torrare.

Uppgifter finns om ett generellt spill på 4 % vid tunnelbyggnation ett intervall om 1-10 %, vilket då inbegriper gruvor, tunnlar och berggrum, där i många fall förhållandena är mindre gynnsamma än i en bergtäkt ovan grundvattenytan. Spillet storlek i aktuell verksamhet antas till 2 %, vilket kan jämföras med 2,5 % som beräknats för dagbrottsbrytningen i Aitikgruvan, vilken sker under grundvattenytan.

Efter detonation fastnar odetonerat sprängämne på ytorna i det sprängda bergmaterialet. I viss utsträckning transporteras kväveresterna bort med bergmaterialet. Kväveföreningarna är dock vattenlösliga och lakar lätt ut vid kontakt med vatten.

2017-04-04

Dnr: 551-6800-15

Hur mycket som hinner laka ut beror på lagring och hantering av bergmassorna. De kväveföreningar som löses i vatten och därmed skulle kunna nå grundvatten är främst ammonium- och nitratjoner. Ammoniumjonen adsorberas i mycket hög utsträckning till negativt laddade jordpartiklar. Ju finare partiklar, desto större tillgänglig yta för adsorption och desto större fastläggning. I naturlig jordmån är humusämnen och lerpartiklar mycket effektiva för att fastlägga ammonium. I syrerika miljöer, som den övre delen av omättad zon, kan även ombildning av ammonium till nitrat ske. Allt ammonium som löses i vatten når alltså inte grundvatten. Ingen kvantifiering av andelen görs dock här. Nitratjoner är mer lätttrörliga då de inte adsorberas i samma utsträckning.

Bortser man från reduktion av ammonium genom fastläggning och ombildning till nitrat och antar ett totalt spill om 2 % enligt ovan ger det en kvävetillförsel om 51 kg/år. Från början består detta alltså av 25,5 kg nitratkväve respektive ammoniumkväve.

Betraktat över täktområdet (area ca 135 700 m²), med en grundvattenbildning om ca 300 mm/år (förhöjd grundvattenbildning på grund av avsaknad av vegetation), skulle ovanstående kvävetillskott kunna ge en koncentration om 3,4 mg/l nitrat respektive 1,0 mg/l ammonium i vattnet som tillförs underliggande grundvattenmagasin. Dock är sannolikt siffran avseende ammonium påtagligt konservativ, dvs. högt räknad. I och med att grundvattenförekomsten genom grundvattenbildning uppströms (sydost) tillförs stora volymer vatten sker ytterligare mycket stor utspädning. En överslagsberäkning visar att grundvattenbildningen som sker till sand- och grusförekomsten uppströms täkten uppgår till i storleksordningen 80 000 m³/år (area 0,46 m², endast områden med isälvsmaterial i ytan beaktade; grundvattenbildning 250 mm/år). Detta skulle ge ammonium- respektive nitratkoncentrationer om maximalt 0,3 respektive 1,0 mg/l (även här är troligen siffran för ammonium högt räknad). Längre nedströms täkten ökar naturligtvis utspädningen ytterligare.

Ovanstående siffror kan jämföras med gällande miljö kvalitetsnormer avseende nitrat (50 mg/l) och ammonium (1,5 mg/l), se SGU-FS 2013:2. Bakgrundshalterna i den aktuella grundvattenförekomsten är inte kända, dock anger SGU-FS 2013:2 referensvärden 4 mg/l nitrat och 0,06 mg/l ammonium för aktuell typ av område. Mot bakgrund av ovan redovisade beräkningar och resonemang bedöms risken för att bergtäktsverksamheten skulle medverka till att status på grundvattenförekomsten försämrans med avseende på kväveföreningar inklusive ammonium vara mycket liten.

Miljökonsekvensbeskrivning

Av bolagets miljökonsekvensbeskrivning framgår bland annat följande:

Riksintresse Kulturmiljövård

På ett avstånd av ca 600 m österut och ca 800 m söderut ligger ett riksintresse för kulturmiljövård, ett stort område som kallas Österåkersbygden. Området är ett särpräglad odlingslandskap vid sjön Ölajaren med stora byar, gårdar och torp.

2017-04-04

Dnr: 551-6800-15

Cirka 3,5 km åt nordost ligger ytterligare ett riksintresse för kulturmiljövård, de västra delarna av det stora området Julitabygden. Ett rikt herrgårdslandskap präglad av stordrift sedan medeltiden. Verksamheten bedöms inte medföra någon påverkan på riksintressena.

Riksintresse friluftsliv och yrkesfiske

Sjön Hjälmarens ligger ca 2 km nordväst om verksamhetsområdet och hela sjön utgör ett riksintresse för friluftslivet. Riksintresset sträcker sig även en bit upp på land och området benämns Hjälmarens och Julita. Gränsen går ca 1,3 km från verksamhetsområdet. Hjälmarens utgör även ett riksintresse för yrkesfiske sjöar. Verksamheten bedöms inte medföra någon påverkan på riksintressena.

Riksintresse Värdefulla ämnen och material

Cirka 2 km mot nordost ligger Forsby, ett riksintresse för värdefulla ämnen och material, vilket är områden som SGU utpekat som riskintresse för områden som innehåller fyndigheter av ämnen eller material. Forsby har utpekats för sitt innehåll av kalksten. Verksamheten bedöms inte medföra någon påverkan på riksintresset.

Natura 2000-områden

I närheten av verksamhetsområdet finns två Natura 2000-områden enligt habitatdirektivet. Forsby-Kalkugnstorp ligger ca 3 km NO om täktområdet. Det 19 ha stora området består av kuperad, blockrik hagmark med hållar av silikatberggrund med insprängda körtlar av urkalksten. Artrikedomen av träd och örter är omfattande. Syftet med Natura 2000-området är att bevara en värdefull betesmark med höga naturvärden knutna främst till en artrik och kalkgynnad flora.

Ingen av de i bevarandeplanen beskrivna hotbilderna är knutna till den sökta verksamheten. Den mest näraliggande, ”Dikning eller andra åtgärder som kan påverka hydrologin i området”, bedöms inte vara aktuell eftersom avståndet är 3 km till närmaste reservatgräns och täktverksamheten inte medför några förändringar i hydrologin i Natura 2000-området.

Ödesängssjön, ligger ca 3,5 km SV om täktområdet. Området, ett myrkomplex med kärr- och mossvegetation på nivån +55-65 m, är ca 17 ha stort. Det dräneras både mot norr och öster och anses känsligt för alla former av dränerande ingrepp. Bevarandesyfte är att bevara en för regionen karakteristisk myr- och mossmarks-mosaik, där mångformighet, orördhet och ostörd hydrologi präglar området.

Av de i bevarandeplanen beskrivna hotbilderna är det inga som är relaterade till den sökta verksamheten. Två av hotbilderna beskrivs som följande:

- Negativa förändringar av hydrologin på grund av dikning/ dikesrensning eller andra åtgärder i tillrinnings-/ avrinningsområdet och inom området.
- Utsläpp av föroreningar från punktkälla, t ex avlopp, industri, täkt eller annan verksamhet.

2017-04-04

Dnr: 551-6800-15

Täktverksamheten bedöms inte medföra någon påverkan enligt dessa hotbilder eftersom dels är avståndet stort och dels är inga sänkningar av grundvattenytor aktuella.

Mark, fauna och vegetation

En grus- och bergtäkt påverkar direkt mark och vegetation. Landskapsbilden förändras för evigt, även om markvegetationen till stor del kommer tillbaka när efterbehandling skett. Med medveten efterbehandling kan den biologiska mångfalden mångdubblas. Exploateringsmarken består till största delen av tallskog och därtill tillhörande vanlig vegetation. Det finns några mindre områden med gran och lövskogsbuskage. Inga sällsynta växter har observerats på området.

Fåglar

Backsvalan, *Riparia riparia*, är en rödlistad art. De har börjat häcka i tåkten sedan några år tillbaka. Nya sandytor görs i ordning för backsvalor om deras gamla boplatser behöver tas i anspråk. Områden där backsvalor har en boplatz är inte heller aktuella för efterbehandling så länge fåglarna häckar där.

Insekter

Ett antal grus- och sandtäkter i Södermanland har inventerats av länsstyrelsen och man har hittat flera sällsynta och rödlistade steklar. Bolaget har inte varit föremål för denna inventering. Det kan dock inte uteslutas att det finns sällsynta steklar även här varför detta skall beaktas vid efterbehandlingen.

Geologi och hydrogeologi

Grustaget ligger i norra delen av Katrineholmsåsen. Grusmaterialet består främst av sand- och grusfraktioner. Inga kommunala vattentäktsintressen finns i det aktuella området.

Enligt gällande villkor får uttag ske lägst till +32 m, dock ej lägre än 2 meter över högsta grundvattenyta. För att säkerställa detta har bolaget en inspektionsbrunn på täktbotten. Inspektionsbrunnen är minst 5 meter djup och inspekteras regelbundet. Under hela den tiden som verksamhet har bedrivits på platsen har inget vatten upptäckts. Det finns ett grundvattenrör med spets 33,5 m.

Enligt kartan om vattenförekomst i VISS, SE655664-150680, ligger bolagets täkt på en sand- och grusförekomst som utgör ett grundvattenmagasin. Kartan är dock översiktlig. Bolagets konsult har gjort en hydrologisk undersökning för att beskriva grundvattenförhållanden i och kring det planerade brytområdet för att kunna beskriva verksamhetens eventuella påverkan på grundvattenvattenförhållanden i området.

Undersökningen består av:

- insamling och utvärdering av kartmaterial,
- inventering av befintliga utredningar,
- brunnsinventering, där en brunnsenkät skickats ut till ägare till fastigheter i området,
- inventering i fält,

2017-04-04

Dnr: 551-6800-15

- information från SGU:s brunnsarkiv,
- kontroll av Vingåkers kommuns översiktsplan och strategidokument för kommunens framtida vattenförsörjning.

Undersökningen redovisar följande slutsatser:

- Brytning av grus och berg påverkar varken grundvattnets kvalité eller mängd för brunnar på omgivande fastigheter, möjligen kan en viss ökning av grundvatten ske allt efter som vegetation tas bort eftersom det minskar avdunstningen.
- Grundvatten har inte förekommit inom utbruten nivå i tälten vilket sannolikt beror på att grundvattenflödet går runt uppstickande bergplintar som sticker upp i isälvsedimenten.
- Ytterligare dämmande bergplintar eller tätande jordlager finns längre söderut varför grundvattennivåerna inom Lomsjömossen och vattennivåerna i Lomsjön inte bedöms påverkas av planerad fördjupning av tältebottennivån.
- Genom avbaning avlägsnas den naturliga jordmånen och genom uttaget av sand och grus avlägsnas den omättade zonen. Därmed ökar grundvattnets känslighet för föroreningar.
- Genom planerad verksamhet kommer områdets lämplighet för ökning av möjligt uttag av dricksvatten genom konstgjord infiltration av ytvatten eller återinfiltration av grundvatten att försämrats. Åtgärder av denna typ är dock knappast aktuella då lämpligare platser för sådan verksamhet finns i regionen.

Buller

Den miljöpåverkan som kan uppkomma vid brytning av grus utgörs främst av buller från hullastare, sorteringsverk m.m. Motor på sorteringsverk är inbyggd och dämpad för att ge låga ljudnivåer i omgivningen. Tälten omges av skog, vilket gör att ljudspridning minimeras. Eftersom ansökan även avser bergtält som i allmänhet ger upphov till mer buller än grustält har en bullerberäkning gjorts av bolagets konsult.

Beräkningen har gjorts för de fyra närmaste bostäderna som ligger mellan 300 och 700 meters avstånd från tälten. Samtliga bostäder klarade utomhusriktvärden för externt industribuller även för nyetablerade verksamheter, d.v.s. 50 dBA. Det finns även möjligheter att minska bullret inom anläggningen. Tälte ns nordvästra del kommer att brytas ut sist vilket medför ett naturligt bullerskydd i den riktningen. Brytningen kommer att gå på djupet i tälten innan man bryter ut nordvästra delen vilket också medför en minskad bullerstörning.

Vibrationer och sprängning

Vibrationer i mark och stötvåg i luft är förknippade med sprängning och är en mycket kortvarig händelse. Vibrationsriktvärden för bedömningar av komfort i byggnader anges i Svensk Standard SS 460 48 61 men är inte tillämplig på till-

2017-04-04

Dnr: 551-6800-15

fälliga aktiviteter som byggnads- och anläggningsarbeten, ej heller för bergtäkter och gruvdrift. Tillåtna svängningshastigheter för skador på byggnader är vanligen betydligt högre jämfört med motsvarande komfortvärden.

Ett vanligt riktvärde för vibrationer till följd av sprängning i täkter är att högsta hastighet i bostäder inte får överskrida 4 mm/s angivet som vägt värde i vertikalled. Vibrationsmätningar på omgivande byggnader utförs regelmässigt vid varje sprängning under verksamhetstiden. Uppmätta vibrationer vid tidigare sprängningsarbeten ligger väl under 4 mm/s. Luftstötstågen upplevs vanligen som en vibrationsstörning och kan väcka obehagskänslor om man inte är förberedd. Luftstötstågen varierar med meteorologiska förhållanden, terräng, sprängteknik, avstånd och berggrunds-förhållanden. Luftstötstågor över 100 Pascal bedöms som störande.

Vid sprängningar i bergtäkt kan stenkast förekomma, vilket innebär att stenar kastas iväg långa sträckor. Stenkast orsakas vanligen av inhomogenitet i bergmassan, för stor laddning, opluggade borrhål samt att ytan inte har rensats från lösta liggande sten etc. Risk för stenkast bedöms som liten vid väl utförda sprängningar. Ett riskområde har identifierats. Riskområdet för stenkast samt mer därtill kommer att genomsökas och avlysas innan sprängning.

Stenkast vid sprängning undviks genom bl.a. en genomarbetad och anpassad sprängplan samt genom att ta bort löst material på berget före sprängning. Vidare är information om planerade sprängningar till närboende av yttersta vikt för att eliminera obehag och rädsla för verksamheten.

Damm

Spridningen av stoft- och dammpartiklar är främst begränsad till täkt- och upplagsområdet. Den damning som uppstår vid sortering/krossning vattenbegjuts. Eventuell damning vid utleveranser, som sker under sommarhalvåret, minimeras genom att vägytan dammbinds.

Enligt Naturvårdsverkets riktlinjer för mängden stoft i utgående luft får stofthalten i utgående luft från krossverk med mera inte överstiga riktvärdet 20 mg/Nm³ normal torr luft. Bolaget bedömer att verksamheten kan bedrivas på sådant sätt att riktvärdet underskrids.

Transporter

Transporter till kunder sker med nuvarande verksamhet normalt sju gånger per dag. Med utökad verksamhet beräknas transporter öka till 14 lastbilar med släp per dag. Transporterna sker normalt via länsväg 586 till länsväg 214. Vägen dit är en nedförsbacke. På länsväg 586 får köras högst 70 km/t. Det finns även ett annat grustag längre upp på backen, strax öster om bolagets täkt. Sammantaget gör detta att trafiken med tunga lastbilar på liten väg upplevs som farlig av de boende vid vägen, då lastbilarna ofta får allt för hög fart i nedförsbacken. Detta har påpekats av en närboende vid samrådet. Eftersom Länsstyrelsen i Södermanlands län beslutar om hastighetsbegränsningar på länsväg 586 bör denna fråga tas i beaktande av myndigheten ex officio.

2017-04-04

Dnr: 551-6800-15

Avfall

Avfall som uppkommer av täktverksamheten som är miljöfarligt tas om hand av verkstaden Julita Maskinservice AB. Hushållssopor tas om hand av Vingåkers kommun.

Utvinningsavfall kommer inte att uppkomma vid uttag eller krossning av bergmaterial eftersom allt bergmaterial kan ingå i de framtagna sorteringarna.

Haverier och olyckor

Risk för haverier som kan ge miljöpåverkan är främst knutet till hanteringen av petroleumprodukter. Saneringsutrustning bestående av absorptionsmedel finns i container vid tankningsplats samt vid sorteringsverk och krossar.

Utöver de egna fordon som finns i täkten tillkommer alla fordon som hämtar grus och bergkross, i genomsnitt 14 gånger per dag. Största risken för förorening är haverier i hydraulslangar eller bränsletankar i alla typer av fordon. Bolagets egenkontroll innehåller rutiner för daglig kontroll av hydraulslangar.

Besiktning av tank för drivmedel utförs av ett auktoriserat besiktningsföretag. Besiktningsintervallen är 12 år och nästa besiktning skall ske år 2027. Tankningsplatsen är utrustad med tak och tätgjord yta, så att spridning av förorening förhindras vid olycka eller spill. All tankning sker på tankmatta. Risken för en läcka från bränsletanken bedöms som ringa. Saneringsutrustning finns vid behov.

Ytvatten

Inom bergtäkten uppkommer ytvatten främst genom den nederbörd som faller i täkten. Vatten kommer i viss utsträckning att infiltrera i förekommande sprickor i bergtäktens botten och till viss del avgå genom avdunstning. Vid större regnmängder kan vatten tillfälligt ansamlas på täktbotten och beroende på täktbottens lutning kan avrinning ske mot sand- och grusformationen. Bergtäktens botten kommer dock att anläggas med lutning mot en lågpunkt inne i bergtäkten och vid behov kan en uppsamlingsdamm anläggas i lågpunkten där ytvatten från bergtäkten ansamlas.

Efterbehandling

Efter att täkten är avslutad bedöms området få nya kvaliteter jämfört med tiden innan exploateringen. Vid efterbehandling av täkten skall följande beaktas:

- uttag av berg skall ske på sådant sätt att det förenklar efterbehandlingen, så att inga höga fall skapas.
- boplatser för backsvalor skall skapas.
- flera olika biotoper skall skapas så att steklar m.m. som lever i sand och grus får bra levnadsbetingelser.
- borttagning av utrustning.

En efterbehandlingsplan i form av en karta har bifogats ansökan.

2017-04-04

Dnr: 551-6800-15

Uttag av berg

Området där sprängning av berg kommer att ske är 23 489 m². Sprängningen skall ske på sådant sätt att det är lätt att skapa hyllor så att branta stup undviks. På ovasidan skall stora stenblock placeras med jämna mellanrum som varning för stup.

Uttag av grus

Slänter skapas med lutning <1:2,5 eller flackare. Slänkrön och slänthot avrundas. Efterbehandling utföres kontinuerligt där så är möjligt.

Boplatser för backsvalor

Vanligen brukar backsvalorna bygga bo högt upp på branter. I tåkten brukar de häcka i mittdelen i en mindre slänt där arbetsfordon går både ovan och under. Under tiden som brytningen sker skall man studera hur backsvalorna väljer sina häckningsplatser för att i den slutliga efterbehandlingen hitta optimala platser.

Biotoper för steklar m.m.

För närvarande finns inga kända fynd av några sällsynta steklar. Det är dock sannolikt att om det inte redan finns, så kommer det att finnas sådana under de 15 år som brytningen nu är planerad. Naturvårdsverket har åtgärdsprogram för bibagge och för vildbin som gäller i Södermanlands län och synpunkter från dessa rapporter skall tas hänsyn till vid utformandet av sandytorna.

För att underlätta etablering av dessa skall terrasseringar och sanddynor skapas på sådant sätt att det blir sydsluttningar. Det skall också skapas variation med sten-samlingar här och där. Lämplig vegetation skall också skapas. Finns det sälj och vide samt blommande buskar som t.ex. rönn, hagtorn, oxel, hägg, fågelbär, vildapel, vildpäron, slån och rosbuskar lämnas även de kvar och områden runt röjs i lämplig omfattning.

Insådd av nektarväxter som t.ex. skogsklöver, kattfot, tjärblomster, backsippa, backnejlika, backglim, getväppling, kärringtand, backtimjan, gulmåra, knytling, solvända, gråfibbla, kungsljus, prästkrage och gulsporre i vissa områden är bra för att förstärka områdets nektar/pollenproduktion.

Borttagning av utrustning.

All utrustning skall tas bort innan efterbehandlingen är klar. Östra delen av tåkten har delvis efterbehandlats.

*Allmänna hänsynsreglerna**Kunskapskravet, 2 kap 2§ miljöbalken*

Utbildning av personal sker genom branschorganisation och kunskaper inom miljö och miljölagstiftning upprätthålls genom facklitteratur. Alla i företaget är väl förtrogna med reglerna om egenkontroll.

2017-04-04

Dnr: 551-6800-15

Försiktighetsprincipen, 2 kap 3§ miljöbalken

Företaget förebygger skador och olägenheter för hälsa och miljö på flera sätt. Kemikalierna och spillolja förvaras invallade. Kontroll av grundvattenrör sker en gång i kvartalet. Stor vikt läggs på dammbegränsande åtgärder och ljuddämpning.

Bästa möjliga teknik, 2 kap 3§ miljöbalken

Bästa möjliga teknik används när det är ekonomiskt rimligt.

Produktvalsprincipen, 2 kap 4§ miljöbalken

Vid val av kemiska produkter görs en bedömning av om alternativa, bättre miljöanpassade produkter, kan användas. Granskningen sker med utgångspunkt från de enskilda ämnenas miljöegenskaper såsom företaget kan bedöma dem utifrån säkerhetsdatablad. Som vägledning vid val av kemikalier används Kemikalieinspektionens PRIO-lista.

*Motstående Intressen enligt 9 Kap 6 f § miljöbalken**- Materialbehov - 9 kap 6 f § 1 p miljöbalken**Naturgrus*

Den största mängden naturgrus beräknas under tillståndstiden gå till takpannetillverkning där inget annat ersättningsmaterial finns. Det andra stora användningsområdet är till bruk- och flytspackeltillverkning, där det för närvarande inte heller finns ersättningsmaterial med de egenskaper som erfordras. De andra fraktionerna som utvinns vid grussorteringen säljs till dekorationsgrus ex gårdsgrus.

Bergtäktmaterial

Materialet från bergtäkten används dels som ersättningsmaterial för naturgrus i betongtillverkning, dels som anläggningsmaterial för vägbyggen m.m.

- Dricksvattenförsörjning - 9 kap 6 f § 2 p miljöbalken

Området ingår i ett grundvattenområde som har klassats av Länsstyrelsen i Södermanlands län år 2006. Vingåkers kommun har inte reserverat detta område för dricksvattenförsörjning. Det finns inte heller några större områden med bebyggelse i närområdet. Inom täktområdet finns en vattentäkt för egen dricksvattenförsörjning.

Enligt den hydrologiska undersökningen som gjorts av bolagets konsult bedöms inga befintliga grävda eller borrhållsbrunnar i jord eller berg påverkas av verksamheten. All brytning sker ovan grundvattenytan och ingen bortledning av grundvatten sker. Därmed påverkas inte grundvattenflödet varken till storlek eller till riktning av verksamheten. Det är tänkbart att grundvattennivåerna höjts något i och med att grundvattenbildningen kan förmodas ha ökat, eftersom avdunstning minskar vid avbaning av vegetation.

Grundvattennivåerna i täkten ligger lägre än de i de närmaste brunnarna och grundvattenflödet sker därmed huvudsakligen i riktning mot täkten varför föroreningsrisk från täktverksamheten kan uteslutas.

2017-04-04

Dnr: 551-6800-15

- *Värdefull natur- eller kulturmiljö* - 9 kap 6 f § 3 p miljöbalken

Grusåsar

Sveriges Geologiska undersökning (SGU) har på länsstyrelsens uppdrag inventerat länets grusåsar. Åsarna ha delats in i klasser där geovetenskapligt värde, biologiskt värde, hydrologiskt värde, värdet för landskapsbilden och för friluftslivet har vägts samman. Grusförekomsten vid Ättersta Grustag är enligt SGU:s kartvisare ballast klassad materialsammansättning sandförekomst ≥ 50 % sand.

Naturmiljö

Backsvalor häckar i branta uttagsslänter i grustäkten. Inför varje säsong tillses att lämplig slänt för bohålor finns tillgänglig. Sådan slänt hålls orörd under häckningstiden. Några andra rödlistade fåglar eller växter har inte observerats inom området. Sannolikt finns sällsynta, möjligen även rödlistade, steklar i grustäkten. För alla dessa arter är själva sandmiljön livsutrymmet varför de gynnas av täktverksamhet där sand- och grusytor hålls öppna. Generellt gäller att biologisk mångfald kan öka i både aktiva och efterbehandlade sand- och grustäkter.

Kulturmiljö

Några kulturhistoriska fynd har inte gjorts på området eller i närheten. Området ligger också utanför området ”Tokenön-Julita- Österåker-Viksäter” som ingår i ”Värdefulla landskap” i länsstyrelsens landskapsstrategi.

YTTRANDEN

Trafikverket har inget att erinra mot fortsatt täktverksamhet då verksamheten avses att bedrivas inom nuvarande verksamhets- och brytområdesgränser.

Samhällsbyggnadsnämnden i Vingåkers kommun (nämnden) avstyrker att tillstånd meddelas till bergtäkt. Enligt ansökan är krossning i bergtäkten den mest betydande bullerkällan. Bullerutredningen visar att riktvärdet för ekvivalent ljudnivå på 50 dBA uppnås vid mätpunkten för fastigheten Torp 1:35. Mätosäkerheten redovisas till 3 dBA. Det bedöms därför möjligt att riktvärdet överskrids vid denna mätpunkt. Bolaget har inte i tillräcklig utsträckning redovisat skyddsåtgärder för att detta ska undvikas. Nämnden tillstyrker däremot att tillstånd meddelas till grustäkt.

Sveriges Geologiska undersökning (SGU) har sammanfattningsvis anført följande. SGU konstaterar att av den siktanalys som gjorts av materialet i täkten framgår att huvuddelen av materialet utgörs av fraktionen 0 - 4 mm. Det här visar att platsen är en lämplig lokalisering för täkt av naturgrus, avseende materialets kornstorleksammansättning.

De undersökningar som sökanden gjort av grundvattenförhållandena i området är väl genomförda. SGU ser mot bakgrund av dessa undersökningar att det är möjligt att bedriva täktverksamhet utan negativ påverkan på grundvattnets kvalitet.

De användningsområden som anges för användning av materialet i täkten får ses som relevanta användningsområden för naturgrus idag och stämmer även väl

2017-04-04

Dnr: 551-6800-15

överens med materialets sammansättning. För de användningsområden som anges i ansökan finns det svårigheter med att ersätta naturgrus med alternativa material. Naturgrus är dock en ändlig resurs och det är därför viktigt med ett resurseffektivt användande av naturresursen.

Bolaget redovisar inte några tekniska analyser som beskriver bergets egenskaper eller beskrivning av bergkrossmaterialets kvalitet. Det begränsar möjligheten till bedömning av materialet som ersättningsmaterial för naturgrus. Det planerade uttaget av berg för användning till skogsbilvägar har SGU ingen invändning i mot.

Länsstyrelsen i Södermanlands län har i huvudsak lämnat följande synpunkter i sitt yttrande över bolagets ansökan. När det gäller tillåtlighet av sökt verksamhet anser Länsstyrelsen att tillstånd till grus- och bergtäkt på fastigheterna Ättersta 2:59 och 8:8 i Vingåkers kommun kan lämnas i huvudsak i enlighet med bolagets reviderade ansökan, under förutsättning att lämpliga villkor med skyddsåtgärder, begränsningar och försiktighetsmått föreskrivs för verksamheten.

Av PM Hydrogeologi (daterad 2016-10-05), bilaga 7c, profil 3 framgår att en eventuell dämmande formation i form av en lerkappa tangerar den södra gränsen av täktområdet. Länsstyrelsen anser, med hänvisning till försiktighetsprincipen, att brytningsområdets utsträckning ska dras in/minskas något i denna södra kant av täkten, så att en tillräckligt stor del av den dämmande formationen behålls och det därmed säkerställs att genombrott inte kan ske vid fullt utbruten täkt.

Grundvattenförekomst

Grundvattnets känslighet för föroreningar ökar i och med att den skyddande naturliga markprofilen avlägsnas vid täktverksamhet. Länsstyrelsen anser därför allmänt sett att täkt i grundvattenförekomster bör undvikas. I detta fall kommer dock brytning endast ske ovan högsta grundvattenytan, med minst tre meters skyddsavstånd ner till grundvattnet. Bolaget har föreslagit skyddsåtgärder för verksamheten. Länsstyrelsen anser att verksamheten kan tillåtas med avseende på påverkan på den aktuella grundvattenförekomsten, under förutsättning att skyddsåtgärder minst i enlighet med Länsstyrelsens förslag nedan föreskrivs. Det är också angeläget att kontrollprogrammet utformas så att det säkerställs att regelbunden uppföljning och kontroll av grundvattennivåer och grundvattenkvalitet sker och att åtgärder skyndsamt sätts in vid risk för påverkan på förekomsten.

Villkor

Länsstyrelsen anser att följande villkor bör föreskrivas för verksamheten:

Allmänt villkor

- Om inte annat följer av övriga villkor ska verksamheten i huvudsak bedrivas i enlighet med vad sökanden angivit i ansökan och i övrigt åtagit sig i ärendet.

Anmälan till tillsynsmyndigheten

- När tillståndet tas i anspråk och innan verksamheten i sin helhet eller till någon del upphör ska detta anmälas till tillsynsmyndigheten.

2017-04-04

Dnr: 551-6800-15

Uttag

- Brytning av berg och naturgrus får inte ske till ett större djup än + 36,5 meter över havet. Ingen brytning får ske närmare än tre meter över högsta grundvattenytan.

Kommentar: För att undvika påverkan på den grundvattenförekomst tåkten är belägen i anser Länsstyrelsen att det är av avgörande betydelse att brytning endast sker ovan grundvattenytan. Bolaget har åtagit sig att inte bryta närmare än tre meter över högsta grundvattenytan samt inte till ett större djup än + 36,5 meter över havet. Länsstyrelsen anser att ett villkor om detta ska föreskrivas.

Gränser och fixpunkter

- Gränser för verksamhets- och brytningsområdet ska markeras i terrängen på väl synligt sätt. Markeringarna ska behållas under tillståndstiden. Minst en fixpunkt ska finnas markerad inom, eller i anslutning till verksamhetsområdet.

Kommentar: I stort i enlighet med bolagets förslag.

Avbaning av vegetationstäck

- Avverkning av skog och avbaning av vegetationstäck ska anpassas efter uttagstakten och får inte vara större än vad som fordras för att bedriva täktverksamhet under ett år. Vegetationen omkring täktområdet ska till skydd för insyn behållas väsentligen oförändrad under uttagstiden.

Kommentar: I enlighet med bolagets förslag.

Skydd mot olycksfall

- På avsnitt med uppenbara olycksrisker ska avgränsning ske med stängsel, skyddsvallar, rader med varnande stenblock eller motsvarande. Allmänheten ska tydligt uppmärksammas på riskerna att beträda området.

Kommentar: I stort i enlighet med bolagets förslag.

Arbetstider

- Arbete inom tåkten, inklusive transporter, får endast ske helgfria vardagar (måndag-fredag) mellan kl. 6.00-18.00. Ingen borrhning, sprängning och skutknackning får ske mellan den 15 juni-15 augusti.

Kommentar: Då de mest bullrande arbetsmomenten utförs kampanjvis ett fåtal gånger per år anser Länsstyrelsen att det finns goda möjligheter att styra dessa till perioder då människor vistas ute i mindre utsträckning. Sommarperioden bör av denna anledning undvikas.

Utsläpp till mark och vatten

- Tankning av hjulgående maskiner ska ske på ett fast tankställe på tätgjord yta med möjlighet till uppsamling av eventuellt spill. Tankning av bandgående maskiner och fordon får ske under manuell kontroll på arbetsstället, under förutsättning att tankmatta eller motsvarande används för uppsamling av eventuellt spill.

2017-04-04

Dnr: 551-6800-15

- Uppställningsplatser för arbetsmaskiner ska vara utformade så att oljespill och läckage från maskinerna inte kan förorena omgivningen.
- Kemiska produkter och farligt avfall ska förvaras på torr och mot omgivningen tät plats och hanteringen i övrigt ske så att eventuella läckage inte förorenar omgivningen. För flytande kemiska produkter och flytande farligt avfall gäller dessutom att lagrings- och uppställningsplatser ska invallas så att minst hälften av den totala volymen, dock minst den största behållarens volym plus 10 % av de övriga kärlets volym, kan innehållas i invallningen. Förvaring ska ske så att obehöriga förhindras tillträde. Kemikalier och farligt avfall ska vara märkta med innehåll.
- Utrustning för sanering och spill ska finnas lätt tillgänglig vid bedrivande av verksamheten.

Kommentar: Då tanken är belägen i grundvattenförekomst anser Länsstyrelsen att det är mycket angeläget att villkor gällande hur utsläpp till mark och vatten ska undvikas föreskrivs.

Utsläpp till luft

- Åtgärder ska vidtas för att minimera spridning av damm från verksamheten och verksamhetens samtliga moment. Salt får dock inte användas som dammbindande medel (delegation).

Kommentar: Länsstyrelsen anser att det är av viktigt att damning, inklusive diffus damning från upplag och körbanor, motverkas genom övertäckning, uppsamling, bevattning och liknande. Då tanken är belägen i en grundvattenförekomst är det olämpligt att salta körbanor och övriga ytor. Detta bör anges särskilt i villkor.

Buller

- Buller från verksamheten ska begränsas så att det inte ger upphov till högre ekvivalent ljudnivå som frifältsvärden utomhus vid bostäder än:

50 dBA helgfri måndag-fredag (06.00-18.00)

40 dBA nattetid (22.00- 06.00)

45 dBA övrig tid

Momentana ljud nattetid (kl. 22.00-06.00) får inte överstiga 55 dBA vid bostäder, mätt som högsta ljudnivå i mätläge "fast".

Begränsningsvärdena ska kontrolleras genom immissionsmätningar eller närfältsmätningar och beräkningar. Ekvivalentvärdena ska baseras på de tidsperioder som verksamhet pågår, dock minst en timme. Kontroll ska ske så snart det skett förändringar i verksamheten som kan medföra ökade bullernivåer eller när tillsynsmyndigheten så bestämmer.

Kommentar: Länsstyrelsen gör bedömningen att bullervillkor i form av begränsningsvärden bör föreskrivas för verksamheten. Villkoret grundar sig på den praxis som följer av exempelvis Miljööverdomstolens avgörande den 29 januari 2009 i mål nr M 1303-07. De värden som bolaget föreslår i

2017-04-04

Dnr: 551-6800-15

ansökans förslag till villkor motsvarar inte praxis. Däremot anges värden motsvarande de Länsstyrelsen har angett i bullerberäkningen

Sprängning

- Sprängning ska ske på bestämd tid och veckodag. Dagen före sprängning ska sprängningen anslås på bestämd plats i närheten. All sprängning ska föregås av tydligt hörbar ljudsignal. Vid minsta risk för stenkast utanför täktområdet måste denna del av omgivningen avlysas vid sprängtillfället.

Kommentar: I enlighet med bolagets förslag.

- Hantering och användning av sprängmedel ska ske på sådant sätt att föroreningsrisken minimeras.

Kommentar: För att skydda grundvattenförekomsten som täkten är belägen i anser Länsstyrelsen att det är av stor vikt att kväveläckage från sprängningar minimeras.

- Sprängningar får inte utföras som medför att den sprängningsinducerade vibrationshastigheten, uttryckt som toppvärde i vertikalled mätt i sockel i närmaste bostäder, överstiger värdet 4 mm/s. Luftstöt vågor vid närmaste bostäder får inte överstiga värdet 120 Pa, uttryckt som frifältsvärde. De angivna värdena ska kontrolleras genom mätning enligt svensk standard vid minst ett tillfälle under de tre första sprängtillfällena och då det skett förändringar i verksamheten som kan medföra ökade vibrationer eller luftstöt vågor samt på tillsynsmyndighetens begäran.

Kommentar: Bolaget har föreslagit villkor för vibrationer, men inte för luftstöt vågor. Länsstyrelsen anser att även reglering av luftstöt vågor bör ingå i villkoret. Detta då människor kan uppleva luftstöt vågor som alstras vid sprängningar som påtagligt störande. Bolaget har i miljökonsekvensbeskrivningen angett att luftstöt vågor över 100 Pa bedöms som störande. Villkoret bör utformas som ett begränsningsvärde, se kommentar under villkor om buller.

Kontrollprogram

- Ett aktuellt kontrollprogram ska finnas för verksamheten. Programmet ska bland annat ange hur utsläpp till luft och vatten, grundvattennivåer, grundvattenkvalitet, buller, vibrationer och luftstöt våg ska kontrolleras. Förslag till kontrollprogram ska lämnas till tillsynsmyndigheten senast tre månader efter att tillståndet tagits i anspråk.

Kommentar: I villkor om kontrollprogram bör det enligt Länsstyrelsen specificeras vad som är obligatoriskt att mäta/kontrollera, så att detta är ostridigt för både tillsynsmyndighet och verksamhetsutövare. I detta fall är det av yttersta vikt att grundvattenkvalitet och grundvattennivåer kontrolleras regelbundet, för att undvika påverkan på grundvattenförekomsten som täkten är lokaliserad inom. Länsstyrelsen anser att det kan krävas att fler grundvattenrör/inspektionsbrunnar placeras ut på lämpliga platser i täktens närområde för att övervaka grundvattennivåer.

2017-04-04

Dnr: 551-6800-15

Efterbehandling

- Uttag av berg och grus ska ske med successiv efterbehandling där så är möjligt allteftersom brytningen fortskrider. Senast två år innan täktverksamheten beräknas upphöra ska verksamhetsutövaren inge en slutlig efterbehandlingsplan till tillsynsmyndigheten, upprättad i samråd med markägare och tillsynsmyndighet. Samtliga efterbehandlingsåtgärder ska vara slutförda inom tillståndstiden (delegation).

Kommentar: Bolaget har lämnat in ett förslag till hur tükten ska efterbehandlas. Länsstyrelsen anser att den slutliga utformningen av efterbehandlingen bör regleras först då tükten ska avslutas. Länsstyrelsen anser att det är lämpligt att en slutlig efterbehandlingsplan lämnas in till tillsynsmyndigheten i god tid innan tillståndstiden upphör, förslagsvis två år innan tükten beräknas upphöra. Länsstyrelsen anser vidare att tükten ska efterbehandlas inom tillståndstiden.

Delegationer

Länsstyrelsen anser att Miljöprövningsdelegationen med stöd av 22 kap. 25 § tredje stycket miljöbalken bör överlåta åt tillsynsmyndigheten att vid behov besluta om ytterligare villkor avseende:

- Dammbekämpning och dammbindande medel.
- Åtgärder för avslutning och efterbehandling.

SÖKANDENS BEMÖTANDE AV YTTRANDENA

Bolaget har lämnat ett bemötande av det som framförts i inkomna yttranden och anfört bl.a. följande. Med anledning av vad länsstyrelsen framfört angående brytningsområdets utsträckning i den södra delen av täktområdet samt MPD:s uppmaning att bolaget ska överväga anpassning av brytningsområdet så inkommer bolaget med reviderad exploateringskarta och efterbehandlingsplan daterade den 11 januari 2017. Bolaget justerar gränsen för brytningsområdet på det sätt som framgår av den reviderade exploateringskartan. Detta påverkar inte de totala mängderna som har yrkats i tillståndsansökan. Bolaget har inte uppfattningen att ovan beskrivna anpassning av brytningsområdet är nödvändig för att med tillräcklig säkerhet säkerställa att genombrott inte sker. Bolaget väljer dock att acceptera detta förslag till förändring eftersom man bedömer att det ger enklare hantering av tillståndsärendet och att man samtidigt får ut de materialmängder man yrkat.

Angående de villkor som Länsstyrelsen anser bör föreskrivas för verksamheten så har bolaget inga invändningar mot dessa utan håller med om att det är bra formuleringar på villkor. Bullervillkoret skiljer sig från vad bolaget har yrkat men man godtar gärna länsstyrelsens. Länsstyrelsens villkor följer vad Sveriges Bergmaterialindustri rekommenderar sina medlemmar i förslag till villkor för tükter (SBMI, 2016) och den vägledning som Naturvårdsverket utkom med under 2015. Därmed

2017-04-04

Dnr: 551-6800-15

anser bolaget att det är bättre att använda bullervillkor enligt den praxis som Länsstyrelsen hänvisar till.

Samhällsbyggnadsnämnden i Vingåkers kommun har lämnat synpunkt på villkor för buller och anger samma bullervillkor som bolaget har angett i sin ansökan. Utifrån vad som angetts ovan under bemötande av Länsstyrelsens yttrande så anser bolaget att det är bättre att använda bullervillkor enligt ovan. Samhällsbyggnadsnämnden avstyrker att tillstånd meddelas till bergtäkt med motivering att bullernivåerna eventuellt överskrids i en mätpunkt och att bolaget inte har redovisat tillräckliga skyddsåtgärder. Mätosäkerheten har i utredningen angetts till + 3 dBA, vilket lika gärna kan innebära att bullernivån understigs i mätpunkten. Att ge avslag på bergtäktsansökan på grund av mätosäkerheten i en punkt anser bolaget är orimligt. Det är ont om bergtäkter i Vingåkers kommun och att fortsätta nyttja en redan påbörjad bergtäkt inom redan ianspråktagen mark är en bättre hushållning med naturresurser. Påverkan i form av buller går att begränsa med rätt skyddsåtgärder.

Genom att ett bullervillkor med den formulering som länsstyrelsen föreslår föreskrivs för verksamheten åläggs bolaget att se till så att bullernivån i den aktuella mätpunkten är lägre. Detta säkerställs genom de mätningar som utförs i egenkontrollen och genom att vidta försiktighetsmått. Den bullerutredning som utförts visar beräknade bullernivåer när krossning, lastning och transport sker samtidigt i bergtäkten och den aktuella mätpunkten ligger i vindriktningen, dvs. ett sämsta scenario. Krossning kommer att bedrivas i skydd av omgivande bergväggar och allt eftersom brytning fortskrider kommer skyddet att öka. Krossning och lastning kan även ske i skydd av vallar i form av brutet och/eller färdigkrossat material. Bergtäktens nordvästra del kommer att brytas ut sist vilket medför ett naturligt bullerskydd i den riktningen. Placering av krossningsutrustning och var lastning sker kan påverkas och därmed påverka bullernivåerna i omgivningen. Likaså kan man undvika att utföra alla moment samtidigt och i samband med att vinden är riktad rakt mot mätpunkten. Detta är exempel på försiktighetsmått som kan vidtas. Det av Länsstyrelsen föreslagna villkoret är lämpligt och det kommer att kunna innehållas med hjälp av ovan beskrivna skyddsåtgärder. Därmed finns ingen anledning att avslå ansökan på dessa grunder.

MILJÖPRÖVNINGSDELEGATIONENS ÖVERVÄGANDEN

Miljökonsekvensbeskrivning

Miljöprövningsdelegationen konstaterar att bolaget har genomfört samråd och upprättat en miljökonsekvensbeskrivning enligt bestämmelserna i 6 kap. miljöbalken och förordningen (1998:905) om miljökonsekvensbeskrivningar. Miljöprövningsdelegation finner att miljökonsekvensbeskrivningen efter gjorda kompletteringar kan godkännas med en begränsning av brytområdet i grustäktens södra del.

2017-04-04

Dnr: 551-6800-15

Tillåtlighet

Tillståndets omfattning

Ansökan avser utökad täkt av berg och grus. Den årliga produktionen av material från grustäkten till kvalificerad användning av namngivna tillverkare av specialprodukter med ett behov av naturgrus som råvara är 60 000 ton per år. Den sökta tillståndstiden är 15 år vilket innebär en verksamhet fram till och med år 2032. Bolaget söker för ett uttag av 1 500 000 ton grus och 200 000 ton berg. Bolaget har redovisat att generellt innehåller en stor andel sand av den kornstorleksfördelning som krävs för en kvalificerad användning.

Miljöprövningsdelegationen anser att mängden grus samt tillståndstiden ska begränsas med skäl som anges nedan.

Bolaget har inledningsvis ansökt om en brytnivå i berg ned till + 32 m.ö.h. Bolaget har därefter reviderat sin ansökan till en brytnivå ner till + 36,5 m.ö.h. med samma brytområde för berg utan att revidera den mängd berg som anses vara möjlig att ta ut. Miljöprövningsdelegationen ser också ett behov av att begränsa brytfrontens utsträckning mot norr och öster enligt av vad som framgår av villkor 3 och brytdjupet enligt vad som framgår nedan. Miljöprövningsdelegationen anser att mot bakgrund av att överytan för berget anges till ca + 45 m.ö.h., och att en del berg redan har utvunnits, så finns det en viss osäkerhet om 200 000 ton berg går att utvinna inom ett brytområdet. Det medgivna mängden ska därför inte ses som en absolut rättighet att kunna ta ut den mängden berg, utan begränsningen ligger istället i brytområdets storlek och den lägsta nivån + 37,5 m.ö.h.

Bolaget har reviderat/inskränkt brytområdet i sitt bemötande av länsstyrelsens synpunkter. Miljöprövningsdelegationen anser emellertid att brytområdet behöver inskränkas ytterligare enligt vad som framgår av bilaga 3.

Miljöprövningsdelegationen bedömer att teknikutvecklingen och nya erfarenheter av hur bergmaterial kan hanteras samt behandlas för ett nyttjande inom mer kvalificerade användningsområden bör kunna medföra att naturgrusanvändningen minskar framöver. Enligt av vad som framgår av rapporten - *Uthållig produktion av finkorniga produkter från bergmaterial* - från Chalmers¹, finns det numera bättre kunskap och erfarenheter för att kunna ersätta naturgrus. Slutsatsen i rapporten är att bland annat att fullskaleförsök visat att det i dagsläget är möjligt att göra golvspackelprodukter med krossballast material, men med sänkt pumpkapacitet, samt att anpassningar av recept troligen delvis kan minska negativa effekter. Motsvarande förhållanden torde föreligga för flera andra kvalificerade användningar och möjliggöra en successiv övergång till bergmaterial bort från naturgrus inom en inte allt för lång framtid. Det finns därför skäl för Miljöprövningsdelegationen att inte medge den av bolaget yrkade tillståndstiden fullt ut, utan ange en begränsad tillståndstid som är i linje med teknikutvecklingen. Miljöprövningsdelegationen finner därmed att tillståndstiden ska begränsas till och med år 2027.

¹ Chalmers, 2015: *Uthållig produktion av finkorniga produkter från bergmaterial*. Chalmers, MinBaS, Vinnova och SBUF, s 170.

2017-04-04

Dnr: 551-6800-15

Miljöprövningsdelegationen finner att det totala uttaget av grus ska begränsas till 600 000 ton vid en tillståndstid om 10 år.

Planförhållanden

Verksamheten strider inte mot översiktsplanen för Vingåkers kommun. Planerat verksamhetsområde omfattas inte heller av detaljplan.

Val av plats

Enligt 2 kap. 6 § första stycket miljöbalken ska det för en verksamhet eller åtgärd som tar i anspråk ett mark- eller vattenområde väljas en plats som är lämplig med hänsyn till att ändamålet ska kunna uppnås med minsta intrång och olägenhet för människors hälsa och miljön, i den utsträckning det inte är orimligt enligt 2 kap. 7 § miljöbalken. Miljöprövningsdelegationen gör i denna del följande bedömning.

Verksamhetens lokalisering får anses acceptabel med avseende på avståndet till närboende och att utvinning av berg kan ske under en tidpunkt på året då störningsrisken är mindre till närmast angränsande bostäder. Frågor gällande trafiken till och från verksamheten ligger utanför denna prövning då den sker på allmän väg.

Bolaget har redovisat alternativa lokaliseringar för sökt verksamhet. Av den utredningen har det inte framkommit att en fortsatt verksamhet på den aktuella platsen skulle strida mot vad som framgår av 2 kap. 6 § miljöbalken.

Miljöprövningsdelegationen anser att den befintliga lokaliseringen uppnår ändamålet med verksamheten med minsta intrång och olägenhet för människors hälsa och miljön. Med vidtagande av försiktighetsåtgärder finner Miljöprövningsdelegationen att den valda platsen kan accepteras med hänsyn till kraven i 2 kap. 6 § miljöbalken.

Natura 2000

Inget Natura 2000-område berörs av verksamheten.

Miljö kvalitetsnormer

Enligt 5 kap. 3 § miljöbalken ska myndigheter och kommuner ansvara för att miljö kvalitetsnormer följs.

Bolaget har genomfört en beräkning av förväntat läckage till vattenförekomsten av ammoniumkväve från sprängmedelsrester. Redovisning indikerar att det finns förutsättningar att kunna uppnå en begränsad påverkan från sprängmedelsrester. En uppföljning av beräkningarna inom ramen för bolagets egenkontroll och föreskrivna skyddsåtgärder är dock motiverad med beaktande av att vattenförekomsten används för dricksvattenuttag och har förutsättningar för större uttag av dricksvatten än vad som nu är fallet.

Vattenförekomsten måste också skyddas från ett genombrott från akvifären i våtmarken söder om brytområdet. Ett genombrott bedöms medföra en försämring av grundvattenförekomstens status.

2017-04-04

Dnr: 551-6800-15

Med vidtagande av beslutade försiktighetsåtgärder och begräsningar bedömer Miljöprövningsdelegationen att miljökvalitetsnormerna kan innehållas.

Hushållningsbestämmelser

Naturgrus är en ändlig resurs som inte förnyas. Sveriges riksdag har därför i lag meddelat särskilda förutsättningar som gäller för tillståndgivningen för täkt i naturgrusförekomster. Enligt 9 kap. 6 f § 1 p i miljöbalken får en täkt inte komma till stånd om det med hänsyn till det avsedda användningsområdet är tekniskt möjligt och ekonomiskt rimligt att använda ett annat material. Enligt 2 p samma lagrum får inte heller en täkt komma till stånd i naturgrusförekomst som är av betydelsefull för nuvarande eller framtida dricksvattenförsörjning och täkten kan medföra en försämrad vattenförsörjning. Vidare får inte heller en täkt komma till stånd om naturgrusförekomsten utgör en värdefull natur- eller kulturmiljö enligt 3 p.

- Användning av ett annat material - 9 kap. 6 f § 1p miljöbalken

Bolaget får anses ha visat att brytområdet dels består av ett sandrikt material med tillräckligt stor andel finfraktioner dels att sanden har en avsättning hos tillverkare av kvalificerade produkter som i dagsläget inte fullt ut kan använda krossprodukter från bergmaterial.

Produktionen från täkten avses avyttras till takpannetillverkning, vacuumsugen och stålfiberarmerad betong samt flytspackelbetong. Endast betongsand 0-4 mm kommer att produceras. Övriga fraktioner av naturgrus kommer att avsättas som dekorationsgrus. Övrig sten lämnas kvar i täkten.

Miljöprövningsdelegationen anser att bolaget har visat att det inte helt går att ersätta natursand i tillverkningen av angivna produkter. Hinder för tillåtlighet enligt 9 kap. 6 f § punkt 1 miljöbalken föreligger därmed inte för en årlig brytmängd av 60 000 ton grus.

- Framtida dricksvattenförsörjning - 9 kap. 6 f § 2p miljöbalken

Den sammanlagda mängden naturgrus om 600 000 ton bedöms med marginal rymmas inom det tillståndsgivna brytområdet. Miljöprövningsdelegationen bedömer därför att det finns utrymme och starka skäl till ett försiktighetsmått som medför ett bättre skydd av grundvattenskydd än vad bolaget yrkat på. Eftersom bergtäkten ligger inom vattenförekomsten och kan förväntas ha sprickor som leder vatten med kort uppehållstid till vattenförekomsten så finns det även skäl att begränsa brytdjupet inom denna del av täkten.

Miljöprövningsdelegationen finner att brytdjupet ska begränsas till +37,5 m.ö.h., med ett minsta avstånd till grundvattnet om 4 meter inom hela brytområdet, för att verksamheten ska kunna bedrivas utan att riskera en framtida försämrad försörjning av dricksvatten ur vattenförekomsten.

Miljöprövningsdelegationen kan konstatera att den insända exploateringskartan daterad 11 januari 2017 inte är uppdaterad avseende de områden som är utbrutna i

2017-04-04

Dnr: 551-6800-15

täkten. Vid en jämförelse med ett ortofoto/flygfoto taget den 5 maj 2016 så framgår det tydligt att en större volym grus utvunnits i södra delen av täkten. Området ligger i den delen av täkten där det saknas information om vilken geologisk barriär som hindrar ett genombrott från angränsande akvifären i torv- och våtmarken söder om grustäkten. Miljöprövningsdelegationen bedömer att genombrott på grund av punktering eller försvagning av den geologiska barriären kan få allvarliga konsekvenser för den klassade grundvattenförekomsten inom brytområdet.

I ärendet har det tidigare påtalats att återställningsåtgärderna kan förväntas bli extremt kostsamma, vilket i sin tur leder till att säkerheten för verksamheten skulle behöva vara långt mer än en tiopotens högre än normalt. Bolaget har inte kunnat visa att dämmande formationer i tillräcklig omfattning existerar för utökad täktverksamhet mot söder. Undersökningarna av berg och jordarter i taktens södra kant är inte tillräckligt väl utförda då det saknas sonderingar och beräkningar som styrker det bolaget framför i sitt bemötande. Det är därför inte möjligt att utvinna grus i den södra delen av brytningsområdet.

Miljöprövningsdelegationen anser i likhet med länsstyrelsen, med hänvisning till försiktighetsprincipen, att brytningsområdets utsträckning ska dras in/minskas något i denna södra kant av täkten, så att en tillräckligt stor del av den dämmande formationen behålls och det därmed säkerställs att genombrott inte kan ske vid fullt utbruten täkt. Av detta följer att om täkten i övrigt ska kunna fördjupas så går det inte att avsluta med en släntfot i det läge som redovisats på ingiven efterbehandlingsplan. Eftersom det saknas relevanta beräkningar och undersökningar enligt ovan så behöver släntfoten med god marginal flyttas mot norr.

Med tillämpning av försiktighetsprincipen i 2 kap. 3 § miljöbalken så behöver de kvarvarande massor som finns i södra slänten vara kvar som mothåll och skydd mot ett genombrott. Det kan inte uteslutas att ytterligare material från andra delar av täkten behöver tillföras som mothåll då denna del av täkten ska efterbehandlas.

Miljöprövningsdelegationen kan konstatera att bolagets tekniska beskrivning och miljökonsekvensbeskrivning inte i tillräcklig omfattning har kunna visa att utvinning av grus är möjlig i den södra delen av täkten. Undantagsområdet, på så sätt som framgår av bilaga 3 till detta beslut, kan emellertid verksamheten anses tillåtlig med bolagets åtaganden och föreskrivna försiktighetsmått i övrigt.

Miljöprövningsdelegationen anser att, om det södra området undantas, så har bolaget kunnat visa att det går att bedriva täkt av natursand samt produktion av krossprodukter från berg utan att riskera en framtida försämrade försörjning av dricksvatten ur vattenförekomsten. Hinder för tillåtlighet enligt 9 kap. 6 f § punkt 2 miljöbalken föreligger därmed inte.

Miljömål

De nationella miljömålen ”Grundvatten av god kvalitet”, ”Minskad klimatpåverkan”, ”Ingen övergödning”, ”God bebyggd miljö”, ”Myllrande våtmarker” och ”Levande sjöar och vattendrag” berörs av planerad verksamhet. Miljöprövningsdelegationen bedömer dock att verksamheten inte i någon betydande mån

2017-04-04

Dnr: 551-6800-15

kommer att motverka möjligheten att uppnå de nationella miljömålen under förutsättning att våtmarken på angränsande fastighet söder om tälkten inte kommer att avvattnas via tälkten.

Villkor

Utöver de förslag till villkor som bolaget har angett i ansökningshandlingarna har Miljöprövningsdelegationen föreskrivit om ytterligare villkor. Nedan följer en motivering till vissa villkor.

Avstånd – villkor 3 och 19

För att det ska vara möjligt att lägga upp hinder i forma av t.ex. stora block runt tälkten inom verksamhetsområdet så krävs ett tillräckligt stort utrymme mellan verksamhetsområdet och brytområdet. Vidare så behöver avståndet mellan brytområde och allmän väg ökas på fastigheten Ättersta 8:8. Avstånd mellan väg och brytområde behöver med marginal klara det avstånd som framgår av bilaga 3 till Länsstyrelsen i Södermanlands län beslut den 27 juni 2003, dnr 541-4819-2002, för att området inte ska anses utökat mot den allmänna vägen. Utrymme krävs även för avskärmade vegetation samt en efterbehandling som i möjligaste mån undviker att skapa en brant grusslänt som slutar vid ett stup ner i bergtälkten.

Brytdjup i berg – villkor 4 och 14

Så kallad undersprängning ska inte användas där borrhning och sprängning skapar ett uppkrossat berg som riskerar att leda vatten från bergtälkten direkt ner i grundvattenförekomsten.

Dammbekämpning – villkor 10

Miljöprövningsdelegationen bedömer att periodvis så kan en betydande andel av den totala trafikmängden på tillfartsvägen mellan tälkten och väg 586 utgöras av tunga fordon till och från tälkten. Delegationen anser därför att bolaget ska ges ett ansvar för att tillse att tillfartsvägen in till tälkten inte medför oacceptabla olägenheter i form av damm till intilliggande fastigheter då den trafikeras av tung trafik till och från tälkten.

Sprängning – villkor 11 och 12

Mot bakgrund av att sprängning kan förväntas ske kampanjvis så finns det skäl att överväga att lämna information direkt i brevlådan till de som bor allra närmst tälkten med information om närmare tidpunkt för sprängningar och hur varningssignalen kommer att användas.

Hantering av kemikalier, avfall och bränsle – villkor 13

Med beaktande av att risken för åverkan på bränsleanläggningen då tälkten är obemannad så finns det skäl att överväga en alternativ hantering av bränsle för att minska risken för oönskade och svårkontrollerbara utsläpp av bränsle.

2017-04-04

Dnr: 551-6800-15

Kontrollprogram – villkor 16

Följande bör beaktas vid utformningen av kontrollprogram för tükten.

De riktvärden som bolaget redovisar i de kompletterade ansökningshandlingarna i samband med provtagningen av bergmaterial är inte hämtade från Naturvårdsverkets handbok 2010:1 - *Återvinning av avfall i anläggningsarbete*. Riktvärdena är istället hämtade från Naturvårdsverkets rapport 5976 *Riktvärden för förorenad mark* och avser mindre känslig markanvändning. Värdet för krom överstiger de värden som anges som ringa risk i handbok 2010:1¹. Uppmätt kromvärde är 137 milligram per kg torrsbstans (mg/kg TS) och nivån för ringa risk anges till 40 mg/kg TS. I rapporten 5976² framgår det att i fall krom föreligger i en större andel än 1 % som sexvärt krom bör en riskbedömning göras samt att kompletterande analys av grundvattnet rekommenderas. Risken för förekomst av sexvärt krom är inte uppenbar men den relativt höga kromhalten i bergmaterialet, samt att större volymer krossprodukter kommer att lagras och hanteras, bör föranleda en uppföljning i kontrollprogrammet så att lakvattenhantering och upplagt bergmaterial inte riskerar att påverka grundvattenförekomsten negativt.

Kontrollprogrammet behöver bland annat innehålla närmare uppgifter om utförandet av provtagning av det vatten som avleds från sedimentationsdammen.

Det bör också beaktas i samband med efterbehandlingen av tükten att de generella riktvärdena i rapport 5976 inte ska användas som riktvärde för kvarlämnade föroreningar av t.ex. utbrutet berg eller stenmjöl samt betraktas som nivåer som det går att förorena upp till. En särskild riskbedömning i denna del kan därför krävas vid tükstens efterbehandling.

Efterbehandling – villkor 18

En slutlig efterbehandlingsplan för område syd ska beakta behovet av att tillräckligt mothåll finns för att inte riskera ett genombrott. Saknas material ska det tas ut från övriga delar av tükten.

Ekonomisk säkerhet

Detta tillstånd är för sin giltighet beroende av att tillståndsinnehavaren i enlighet med 9 kap. 6 e § och 16 kap. 3 § miljöbalken ställer säkerhet för kostnaderna för avhjälpande av en miljöskada och de andra återställningsåtgärder som verksamheten kan föranleda. Miljöprövningsdelegationen bedömer att storleken på den av bolaget föreslagna säkerheten kan godtas med en tillståndstid på 10 år fram till och med år 2027.

¹ Naturvårdsverkets handbok 2010:1 *Återvinning av avfall i anläggningsarbetet*, s 47, Tabell 4 - Nivåer för mindre än ringa risk

² Naturvårdsverkets rapport 5976 - *Riktvärden för förorenad mark*, tabell 8.1 och 8.2, s 92 och 94

2017-04-04

Dnr: 551-6800-15

Delegationer

Vilka skyddsåtgärder mot olyckor som är de mest lämpliga och var de ska placeras är svårt att förutse då täktens utformning ändrar sig över tid. Tillsynsmyndigheten bör därför ha möjlighet att bestämma om vilka skyddsåtgärder som är lämpliga vid en viss plats för att undvika olyckor. (villkor 6)

Förändringar i hanteringen av utrustning eller metod för utvinning av berg kan vara skäl till att mätning ska genomföras. (villkor 8 respektive 12)

Miljöprövningsdelegationen kan inte förutse alla situationer eller platser där dammbekämpning kan bli nödvändig, inte heller vilka åtgärder som är mest lämpliga för situationen. Tillsynsmyndigheten bör därför ha möjlighet att beroende på situation bestämma vilka åtgärder som behövs för att motverka problem med damning. (villkor 10)

För att säkerställa att reningen av vatten från bergtäkten sker med god funktion i sedimentationsdamm och eventuell översilningsyta så får tillsynsmyndigheten bestämma om ytterligare villkor eller åtgärder som kan bli nödvändiga. Tillsynsmyndigheten ska ha en möjlighet att begära att en utökad provtagning och kontroll av vatten görs av bolaget vid behov. Vilka parametrar som behöver kontrolleras kan ändra sig över tiden, men ammonium och suspenderat material är exempel på parameterar som kan behöva följas upp under en längre tid. Sedimentationsdammen och avledningens utformning samt placering ska slutligt kunna fastställas efter godkännande av tillsynsmyndigheten. (villkor 14)

Bolaget har översiktligt redovisat hur täkten kommer att efterbehandlas. Redovisningen kan anses vara ett tillräckligt underlag för den reviderade ansökan tills vidare i avvaktan på en slutlig efterbehandlingsplan senast 3 år innan verksamheten avslutas. Tillsynsmyndigheten bör dock ha rätt att besluta om efterbehandlings utformning om ett annat behov föreligger. (villkor 17, 18 och 19)

Sammanfattande bedömning

Miljöprövningsdelegationen anser, med beaktande av vad som ovan anförts och med hänsyn till föreskrivna villkor, att hinder inte föreligger enligt de allmänna hänsynsreglerna i 2 kap. miljöbalken för anläggande och drift av verksamheten. Lokaliseringen är godtagbar utifrån miljöbalkens mål i 1 kap. och de grundläggande bestämmelserna om hushållning med mark- och vattenområden i 3 och 4 kap. miljöbalken. Miljöprövningsdelegationen delar bolagets uppfattning om förutsättningarna att kunna innehålla begränsningsvärdena i bullervillkoret. Tillstånd ska därför lämnas till verksamheten.

2017-04-04

Dnr: 551-6800-15

Information

Beslutet får tas i anspråk när det har vunnit laga kraft och en säkerhet har ställts och godkänts av Miljöprövningsdelegationen.

Detta tillstånd befriar inte bolaget från skyldigheten att iaktta vad som gäller enligt andra bestämmelser för den anläggning eller verksamhet som tillståndet avser.

Fornlämning

Särskilt erinras om vikten av att vid verksamheten beakta bestämmelserna i lagen (1988:950) om kulturminnen m.m. Det är bl.a. förbjudet att utan tillstånd rubba, ta bort, täcka över, köra över eller genom bebyggelse, plantering eller på annat sätt ändra eller skada fast fornlämning. Om en fornlämning påträffas under grävning eller annat arbete ska arbetet omedelbart avbrytas till den del fornlämningen berörs. Den som leder arbetet ska omedelbart anmäla till Länsstyrelsen att en fornlämning har påträffats.

Vattenverksamhet

Tillstånd enligt detta beslut innebär inte något tillstånd till vattenverksamhet. Vattenverksamhet regleras i 11 kap. miljöbalken. Tillstånd för vattenverksamhet krävs med undantag för de fall där det är uppenbart att varken enskilda eller allmänna intressen skadas genom vattenverksamhetens inverkan på vattenförhållandena behövs dock inget tillstånd. Bevisbördan ligger hos verksamhetsutövaren. Avser vattenverksamheten markavvattning ska tillstånd alltid sökas. Ansökan om tillstånd till markavvattning görs hos Länsstyrelsen.

Miljörapport

Varje år före utgången av den 31 mars ska miljörapporten inges till tillsynsmyndigheten (26 kap. 20 § miljöbalken). Inlämningen ska ske digitalt via Svenska Miljörapporteringsportalen SMP. Miljörapporten ska utformas i enlighet med Naturvårdsverkets föreskrift (NFS 2006:9) om miljörapporter för tillståndspliktiga verksamheter.

Avgift

Avgift för prövning och tillsyn av miljöfarlig verksamhet ska enligt 2 kap. 1 § förordningen (1998:940) om avgifter för prövning och tillsyn enligt miljöbalken betalas av den som bedriver miljöfarlig verksamhet som anges i 2 till 32 kap. miljöprövningsförordningen (2013:251).

Egenkontroll

Bolaget ska fortlöpande planera och kontrollera verksamheten för att motverka och förebygga olägenheter för människors hälsa och miljön (26 kap. 19 § miljöbalken) samt i övrigt iaktta vad som sägs i förordningen (1998:901) om verksamhetsutövares egenkontroll.

2017-04-04

Dnr: 551-6800-15

Ändringar

Ändring av verksamheten kan kräva nytt tillstånd eller anmälan i enlighet med bestämmelserna i 22 § förordningen om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd (1998:899) samt 1 kap. 4 § miljöprövningsförordningen. Bedrivs miljöfarlig verksamhet av annan än den som meddelats tillståndet, ska den nye verksamhetsutövaren enligt 32 § förordningen om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd snarast möjligt upplysa tillsynsmyndigheten om det ändrade förhållandet. Den som innehar tillstånd till täkt ska till tillsynsmyndigheten lämna uppgift om vem som vid varje tidpunkt är exploatör av täkten. Vid överlåtelse av tillståndet fordras att den nya tillståndshavaren ställer säkerhet för verksamheten. Sådan säkerhet ska godkännas av Miljöprövningsdelegationen inom Länsstyrelsen i Uppsala län.

När verksamheten upphör

När verksamheten i sin helhet eller någon del av denna upphör ska detta i god tid före nedläggningen anmälas till tillsynsmyndigheten. Bolaget ansvarar för att undersöka om mark- och vattenområden, byggnader och anläggningar är så förorenade att de kan medföra skada eller olägenhet för människors hälsa eller miljön och i så fall även ansvara för att efterbehandling sker (10 kap. miljöbalken).

Hur man överklagar

Detta beslut kan överklagas till Nacka tingsrätt, Mark- och miljödomstolen, se bilaga 1.

Beslut i ärendet har fattats av Miljöprövningsdelegationen. I beslutet har länsassessor Mikaela Öster, ordförande och miljöskyddshandläggare Lars Andersson, miljö-sakkunnig, deltagit. Ärendet har föredragits av miljöskyddshandläggare Bernt Forsberg, miljöskydds-enheten.

Mikaela Öster

Lars Andersson

Bernt Forsberg

BILAGA

1. Hur man överklagar
2. Kungörelsedelgivning
3. Exploateringsplan med beslutat brytområde

2017-04-04

Dnr: 551-6800-15

SÄNDLISTA

Länsstyrelsen i Södermanlands län, 611 86 Nyköping

Vingåkers kommun, Samhällsbyggnadsnämnden, 643 80 Vingåker

Naturvårdsverket, 106 48 Stockholm

SGU, Box 670, 751 28 Uppsala

Trafikverket, Box 1140, 631 80 Eskilstuna

Skatteverket, Box 507, 826 27 Söderhamn

Vingåkers kommun, Åsa Westerlund (aktförvarare), Nämndservice, 643 80 Vingåker

Akten

Miljöskydds-enheten (LA, GD)

Rätts-enheten (AI, MÖ)

Bilaga 1

Hur man överklagar hos Nacka tingsrätt, Mark- och miljödomstolen

Ni kan överklaga detta beslut hos **Nacka tingsrätt, Mark- och miljödomstolen**. Överklagandet ska vara skriftligt och undertecknat av Er. Tala om vilket beslut Ni överklagar, t ex genom att ange ärendets diarienummer. I överklagandet ska Ni redogöra för varför Ni menar att Länsstyrelsens beslut är felaktigt och hur Ni anser att det ska ändras.

Brevet ska lämnas/skickas till Länsstyrelsen och inte till Nacka tingsrätt, Mark- och miljödomstolen.

Länsstyrelsens adress och telefonnummer är:

Länsstyrelsen i Uppsala län
751 86 UPPSALA

Telefonnummer
Tel 010-22 33 000

Överklagandet ska ha kommit in till Länsstyrelsen **inom tre veckor** från den dag Ni fick del av beslutet, annars kan Ert överklagande inte tas upp. För part som företräder det allmänna ska dock överklagandet ha kommit in **inom tre veckor** från den dag då beslutet meddelades.

BESLUT

2017-04-04

Dnr: 551-6800-15
Anl.nr: 0428-20-019

Bilaga 2

KUNGÖRELSEDELGIVNING

Miljöprövningsdelegationen inom Länsstyrelsen i Uppsala län har den 4 april 2017 (dnr 551-6800-15) beslutat att meddela tillstånd till täkt av berg och grus för Ättersta Grus AB, org.nr 556088-5963, på fastigheterna Ättersta 2:59 och 8:8 i Vingåkers kommun. Tillståndet ger bolaget möjlighet att bryta 600 000 ton grus och 200 000 ton berg under en tillståndstid av 10 år.

Beslutet hålls tillgängligt vid Länsstyrelsens diariestation, Bäverns gränd 17 i Uppsala samt hos aktförvarare Åsa Westerlund, Nämndservice, Kommunhuset, Parkvägen 8 i Vingåker.

Beslutet får överklagas inom tre veckor räknat från den 18 april 2017, då delgivning anses ha skett.

LÄNSSTYRELSEN I UPPSALA LÄN

